

STOMIFORENINGEN COPA STIFTET 1951

Marts/April Copa-blad 2/2006

Mod på livet
interview med en
korttarmspatient
se side 10

Er det nødvendigt at skrive om problemer?

LEDER

Henning Granslev,
landsformand

Så er det tid til at skrive en ny leder. Det er nærmest blevet en tradition at skrive om problemer vedrørende kommunale leverandøraftaler af personlige kropsbårne hjælpemidler. Man kan så sætte spørgsmålstegn ved, om det nu også er nødvendigt.

Ja, det mener jeg absolut det er. Når tingene nu engang ikke fungerer efter hensigten med loven, så bliver man desværre nødt til at kæmpe for dette. Men det havde da været en del lettere for borgerne, og helt sikkert også for mange sagsbehandlere rundt i den offentlige administration, hvis loven blev overholdt til punkt og prikke.

Stomiforeningen COPA har fået skriftligt svar fra Fredensborg/Humblebæk kommune vedrørende den manglende vilje til at oplyse borgerne om prisen på hjælpemidler hos den kommunale valgte leverandør. I brevet henviser kommunen til, at Fredensborg/Humblebæk kommune ikke overholder betingelser i kontrakten med kommunens leverandør, hvis priserne oplyses.

Stomiforeningen COPA har den 16. februar klaget til Fredensborg/Humblebæk over dette svar og oplyser i brevet, at borgernes ret til at få oplyst priserne på hjælpemidler også er gældende i Fredensborg/Humblebæk kommune.

Man kan så spørge sig selv om, hvor meget Fredensborg / Humlebæk kommune reelt har sparet på deres budget til stomihjælpemidler, når alle udgifterne til møder, brevskrivning m.m. er fratrukket. Det er sikkert ikke ret meget. Men så har de måske sparet lidt på dagpengekontoen til en person. (Den sidste sætning står for egen regning.)

Heldigvis er der mange kommuner, der beder om en reel brugerrepræsentant, når der skal laves leverandøraftaler vedrørende indkøb af stomihjælpemidler. Hvis Stomiforeningen COPA har fået opfyldt de ønsker, vi har til forhandleren om service, produktkendskab, råd og vejledning, kan vi ikke kræve mere. Når alle disse krav er opfyldt, så vil det være prisen, der er afgørende for, hvem kommunen vælger til leverandøraftalen. Det er desværre den barske kendsgerning.

Jeg er sikkert lidt naiv, når jeg ønsker, at alle leverandørerne havde en helt reel minimumsavance på stomihjælpemidler, der dækkede omkostningerne til lager, telefonservice og fragt m.m. Som det er nu, har jeg den opfattelse, at stomihjælpemidlerne måske blot er noget, som sælges til kommunerne uden en reel fortjeneste. Pengene kommer så i stedet ind på gynge og ikke på karrusellen. Eller måske, når de små forhandlere er "døde", og markedet er overladt til de helt store. Så bliver priserne sikkert også højere end i "dagens tilbud".

Selv om en kommune indgår en leverandøraftale, har man altid ret til at vælge sin egen leverandør af personlige kropsbårne hjælpemidler. Man skal dog huske, at kommunen kun betaler for udgiften, der svarer til prisen hos kommunens leverandør. Således er loven, man har ikke krav på mere.

Kort sagt, hvis man stadig ønsker at bevare sin nuværende leverandør, kan det betyde en udgift for den enkelte. Forhåbentlig er der stadig nogle, der ønsker at handle og støtte deres "gamle" leverandør. Det skulle nødigt ende med et monopol på stomihjælpemidlerne.

Stomiforeningen COPA har også et par andre sager, som vi gerne vil prøve at ændre i fremtiden. I oplægget til den nye strukturreform, har der været et utal af udkast til politik om sundhed og sygdom fra diverse ministerier til DSI.

DSI har herefter sendt oplæggene ud til patientforeningerne til gennemlæsning og evt. med ønske om tilføjelser, inden brevene er sendt til de rette ministerier.

Stomiforeningen COPA har fået tilføjet et afsnit vedrørende tandbehandling. Personer med Morbus Crohn eller Colitis Ulcerosa har ofte store udgifter til tandlægebesøg. Her var det rimeligt med en økonomisk kompensation for de øgede udgifter.

Et andet punkt, som jeg mener vores patientforening skal kæmpe for, er et reelt tilbud om rehabilitering efter et langt og alvorligt sygdomsforløb. Her ville det være rimeligt om både patienten og eventuel samlever kunne komme på rekreation for at samle kræfter og være sammen med ligestillede. I dag er det muligt for cancerpatienter at komme på rehabiliteringscentret Dallund. Læs mere på www.dallund.dk

Rundt i lokalforeningernes møder og arrangementer vil du/I have mulighed for at fremsætte ønsker om årets aktiviteter. Så mød op og kom med forslag. Lokalforeningernes bestyrelser vil helt givet tage imod med åbne arme. Og husk på, at der tales ikke kun om sygdom til møderne. Hver ting til sin tid. Der er mulighed for at tale med ligestillede og få råd om livet med stomi. Men der er også tid til bowling, foredrag, udflugter og selvfølgelig den årlige generalforsamling, hvor medlemmerne kan komme med plusser og evt. minusser til deres bestyrelser.

Når næste leder skal skrives om et par måneder, håber jeg inderligt, at der er lagt låg på sagen i Fredensborg/Humblebæk kommune.

For alle medlemmer og læsere af COPA-bladet vil jeg ønske jer nogle gode og rare forårsmåneder. Nu kan man nyde synet af erantis og vintergækker i haven. Dagene er blevet væsentligt længere, og sommertiden begynder 26. marts. Selv om der af og til er problemer, så er livet da stadig for det meste dejligt. Smil til verden, og verden smiler til dig. ■

Stomiforeningen COPA

• *Sekretariatsleder:* Britta Mogensen.

Sekretariatet

Sct.Hansgade 26 B, 4100 Ringsted

Tlf.: 5767 3525 Fax.: 5767 3515

Træffes mandag, tirsdag, torsdag og fredag: 10.00 - 14.00;

onsdag: 16.00 - 18.00.

Foreningens gironummer: 7 09 03 31.

Hjemmeside: www.copa.dk

e-mail: sekretariatet@copa.dk

• *Landsformand:*

Henning Granslev

Bavnegårdsvej 110, Kolt

8361 Hasselager

Tlf.: 7021 3525 (bedst 14.00-18.00)

Fax: 7021 3515

e-mail: h.granslev@mail.tele.dk

• *Vicelandsformand:*

Merete Møller

Ærtebjergvej 28, Lund

4660 Store-Heddinge

Tlf. og fax: 5650 8042

• *Lokalformænd og -grupper:*

Se bagsiden.

Medlemsbladet COPA

Copa-bladet udkommer 6 gange om

året, d. 10. i ulige måneder. Næste

blad udkommer 10. maj;

omdeles i uge 19.

Oplag: 4500 stk.

Tryk: Glumsø Bogtrykkeri A/S.

• *Ansvarshavende redaktør:*

Cand.scient. Ole Vestergaard,

fax: 9849 9889.

E-mail: bladet@copa.dk

• *Læserbreve, indlæg og artikler:*

Manuskripter sendes på bladet@copa.dk eller

med PostDanmark til sekretariatet. Foto/illu-

strationer helst med PostDanmark; sendes

de pr. mail, skal det være som *selvstændige*

påhæftede filer, opløsning 300 pixels.

Sidste frist for indlevering af tekst

til næste nummer er 10/04.

COPA behøver ikke nødvendigvis dele

meninger bragt i bladet. Eftertryk tilladt

med kildeangivelse, efter indhentet skrift-

lig tilladelse hos COPA's sekretariat.

• *Illustrationsannoncer:*

Tilsagn: 1 måned før bladet udkom-

mer. Reprøklart materiale sendes

til sekretariatet. Materialefrist og

annulleringsfrist normalt 21 dage

før udgivelsen. Annoncemateriale til

næste nummer skal være Copa-bladet

i hænde senest: 21/04. Nærmere op-

lysninger: Sekretariatet og redaktøren.

• *Indstik:*

Med forbehold. Nærmere oplysninger om

tidsfrister mv.: Redaktøren.

ISSN 0901 - 3849

Foreningens formål:

Vedtægternes § 4:

Foreningens formål er at varetage interesser for stomi- og reservoir-opererede samt personer med sygdomme, der kan føre til anlæggelse af stomi/reservoir.

Stk. 2. Dette søges gennemført ved:

- at udøve oplysende, rådgivende og opsøgende virksomhed.
- at virke som medlemmernes talerør over for myndighederne.
- at hjælpe hinanden med råd og vejledning og i særlige tilfælde at yde støtte i form af et humørlegat.

Copa-blad 2/2006 (marts/april). [Fra første 'Co-Pa' i 1962: nr. 189].

Indhold:

Leder (<i>Henning Granslev</i>).....	2
En støtteperson på arbejdspladsen - det virker (<i>Tina Klejs Jensen</i>).....	4
COPA ferie 2006 (<i>Henning Granslev</i>).....	6
Unge ret til uddannelse (<i>Thomas Krog</i>).....	8
Mod på livet (<i>Jette Frederiksen & Tove Christiansen</i>).....	10
Brug Internettet (<i>Peter Sørensen</i>).....	14
Nyt fra lokalforeningerne	16
Læserne skriver: Et hospitalsophold med følger (<i>Jens Jakob Andersen</i>).....	12
Gaver og arv	30
Nyt fra ILCO	31

Se også: www.copa.dk

COPA-kontingent

Almindelige medlemmer: 225,-kr. / år

Pensionist og støttemedlemmer: 125,- kr. / år

Tilbud om rådgivning: Se under lokalforeningerne.

Rådgivning

Alle kan anmode om rådgivning - og det er gratis. Dette kan gøres ved at ringe til sekretariatet på

tlf. 5767 3525 eller til en lokalfor-

mand. Telefonnumrene på lokal-

formændene findes på bagsiden af

dette blad.

Der tilbydes rådgivning til alle

- uanset om man er medlem af

COPA eller ej.

Rådgivningen udføres udelukken-

de i henhold til patientens ønsker,

og den kan foretages i hjemmet, på

sygehuset eller telefonisk.

Foreningens rådgivere er alle stomi- eller reservoiropererede, og de har et afklaret forhold til deres situation om at leve med stomi/reservoir. De har været på kurser i bl.a. samtaleteknik, psykologi og anatomi.

Rådgiverne har naturligvis tavshedspligt.

Rådgivningen vedrører kun det at leve med stomi/reservoir samt råd og vejledning af ikke-lægelig karakter. Ved specifikke spørgsmål om stomipleje og medicinske forhold bør man i stedet henvende sig til sin stomisygeplejerske eller stomi-ambulatorium.

Sekretariatet eller lokalformanden vil finde den rådgiver, der skønnes bedst egnet med hensyn til stomi/reservoir, alder og køn.

Det er ganske uforglittende at ringe til sekretariatet eller en lokalformand, idet Stomiforeningen COPA er til for dig og din familie/pårørende.

Liste over stomiambulatorier findes i Copa-blade med ulige numre.

En støtteperson på arbejdspladsen

– det virker

HANDICAPPOLITIK

Af Tina Klejs Jensen, DSI

Lovgivningen forskelsbehandler mennesker med nedsat funktions- og arbejdsevne, når det gælder muligheden for at få personlig assistance i forbindelse med et arbejde. Erfaringerne fra DSI's projektet "støtteperson til handicappede i erhverv" skal bruges i kampen for at rette op på dette.

Anne og Malou er sent udviklede. Petter har haft en hjerneblødning. De har det til fælles, at de har behov for en støtteperson på deres arbejdsplads. Det kan efter gældende lovgivning ikke lade sig gøre. Men et projekt, der drives af De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI), gør det alligevel muligt for de tre – og 77 andre projektdeltagere – at komme ud på det almindelige arbejdsmarked.

Lovgivningen giver i dag kun mulighed for personlig assistance til mennesker med fysisk funktionsnedsættelse. DSI vil bruge erfaringerne fra "Projekt støtteperson til handicappede i erhverv" til at få lovgivningen ændret, så kognitiv og/eller psykisk funktionsnedsættelse sidestilles med fysisk funktionsnedsættelse.

DSI håber og tror, at en lovændring kan blive en realitet fra 1. januar 2007. Der er bred politisk opbakning til en udvidelse af støttepersonsordningen. For det virker!

Projektet, der kun kan rumme enkelte nye deltagere, foregår i fire amter. Målgruppe er mennesker med forskellige former for kognitiv og/ psykisk funktionsnedsættelse – som f.eks. udviklingshæmning, medfødt eller erhvervet hjerneskade, autisme og ADHD/DAMP.

Typisk hjælper støttepersonen med at planlægge og strukturere arbejdsopgaverne, men der kan også være tale om hjælp til de sociale relationer til kollegaer samt gentagen instruktion i og kontrol af udførte arbejdsopgaver.

Du kan finde mere information om projektet på hjemmesiden

www.handicap.dk/projekter/stotteperson

Her kan du bl.a. se korte videoklip med Anne, Petter og Malou, hvor de fortæller om, hvordan det er at have en støtteperson på arbejdet. Du kan også se den rapport, som Socialt Udviklingscenter har udarbejdet på baggrund af deres evaluering af projektet.

Rummelighed i foreningsliv

– ny pjece

HANDICAPPOLITIK

En ny pjece, "Et medlem som alle andre" henvender sig til den brede mangfoldighed af foreninger i Danmark. Formålet er at give gode råd om, hvordan vilkårene for mennesker med handicap kan gøres bedre i foreningslivet.

Som et supplement til pjecen er der etableret en hjemmeside på adressen www.rummelighed.dk

Denne hjemmeside vil løbende blive vedligeholdt og opdateret.

En undersøgelse fra 2003 (Udviklings- og Formidlings Centers Handicaps undersøgelse om Handicap og frivillighed)

har vist, at der er brug for initiativer, som kan forbedre handicaptilgængeligheden og rummeligheden i det almindelige foreningsliv.

Den nye pjece og den nye hjemmeside skulle gerne være med til at forbedre forholdene.

Udviklings- og Formidlingscentret på Handicapområdet (UFC)
Nørretorv 30, 2., 4100 Ringsted
www.ufch.dk

UFC Handicap er en selvejende konsulentvirksomhed under Socialministeriet. Centret er landsdækkende og beskæftiger sig med kursus- og foredragsvirksomhed, metodeudvikling samt evaluering og undersøgelser på handicapområdet.

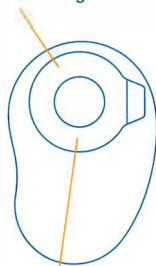

Dine private anliggender.

At være optaget af noget betyder, at man tænker på det og tager det alvorligt. Man kan være nærmest utålmodig efter at finde en løsning og meget interesseret i, at løsningen får et positivt udfald.

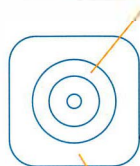
Dine private anliggender er et udtryk for det, som handler om dig selv og dit private

Den er smidig som en en-delsbandage...

Lav, diskret profil uden den hårde plastring.

...og fleksibel som en to-delsbandage.

Vores enestående hudplade af Stomahesive® giver en skånsom vedhæftning.

liv. Det kan være at leve med en stomi og samtidigt have et ønske om at kunne leve, uden at skulle tage særlige hensyn til det i sin livsførelse.

Det er et naturligt ønske. Men hvor kan du finde en kontakt, der kan give dig støtte og har produktløsninger, som kan give dig denne mulighed for at leve livet, sådan som du ønsker?

Svaret kan du finde ved at læse videre. Allerede i 1970'erne udviklede ConvaTec en moderne stomibandage, som i dag har fået flere efterfølgere, hvoraf Esteem synergy® er én.

Bandagen er et stort skridt i den rigtige retning indenfor stomipleje. Den består af det bedste fra to verdener, nu kombineret i et nyt og smartere produkt. Esteem synergy® har fordelene fra de mere traditionelle en- og to-dels systemer, med et moderne og sikkert

koblingssystem samt et udløb, som letter tømningen på de tømbara poser. Esteem synergy® er et bevis på, at ConvaTec beholder sin førerposition, når det gælder forskning og udvikling.

En netop offentliggjort undersøgelse viser desuden, at patienter foretrækker Esteem synergy® frem for en konkurrerende bandage¹.

ConvaTec har været førende indenfor stomibandager i mange årtier, og vi ønsker blot at kunne hjælpe dig til at finde en løsning til dine helt private anliggender, så du kan bruge energi på de andre ting, som også optager dig her i livet.

Har du lyst til at prøve Esteem synergy®, så bestil en prøvepakke hos ConvaTec på tlf. 45 87 60 11 eller e-mail convatec.danmark@bms.com.

COPA sommertilbud 2006

Så er det tid til at overveje, om du/ har lyst til at deltage i årets COPA sommerferieophold.

I år holdes sommerarrangementet på Hotel Jens Baggesen i Korsør fra mandag den 12. juni til lørdag den 17. juni.

Hotellet er et gammelt pakhus, der er totalrenoveret og ombygget i 1990. Det ligger lige i hjertet af Korsør - tæt på havnen og de små gamle gader. Vi har reserveret hele hotellet - i alt 30 dobbeltværelser og 9 enkeltværelser. Alle værelserne har selvfølgelig eget bad. Der er elevator og adgang for kørestole.

Prisen er i år 2200 kr. pr. person i dobbeltværelse og 2500 kr. for enkeltværelse.

Betalingen dækker følgende: alle udflugter, buffet og aftensmad mandag, alle måltider tirsdag til fredag - fredag aften festmiddag incl. 1/2 fl. vin, en øl eller vand til frokost og morgenmad lørdag.

Bekræftelse, girokort og program vil blive sendt i første halvdel af marts 2006.

Ekstra tilbud

Ønskes der en ekstra overnatning den 11. juni og/eller den 17. juni på Hotel Jens Baggesen, er det muligt til en meget fordelagtigt pris pr. nat: 350 kr. pr. person i dobbeltværelse og 500 kr. for enkeltværelse.

Oplys blot til hotellet at du/ bestiller i forbindelse af COPA sommerarrangementet. *h.g.*

Planlagt program

Mandag den 12. juni
Ankomst og indkvartering fra kl. 11. Buffet fra kl. 12 til 14.

Tirsdag den 13. juni
Eftermiddagstur til Dragsholm Slot m.m.

Onsdag den 14. juni
Eftermiddagstur til Skælskør, kaffe på Vilcon Hotel, besøg og rundvisning på Sorø Akademi.

Torsdag den 15. juni
Heldagstur og rundvisning hos Dansac i Fredensborg. Efter besøget sightseeing i Nordsjælland.

Fredag den 16. juni
Hele dagen er til egen disposition. Fredag aften er der festmiddag, musik og dans.

Lørdag den 17. juni
Efter en god og solid morgenbuffet er det tid til afsked med hotellet og COPA vennerne.

Tilmeldingsblanket til COPA ferie

12. juni 17. juni 2006

Hotel Jens Baggesen, Batterivej 3 5, 4220 Korsør Tlf. 5835 1000

(se evt. information på: www.hotel-jens-baggesen.dk)

Medlems-/støttemedlemsnummer.....

Navn(e).....

Adresse.....

Postnummer/By.....

Telefon.....

- Jeg ønsker enkeltværelse
 Vi ønsker dobbeltværelse
 Ønsker ikkerygerværelse
 Er gangbesværet
 Kørestolsbruger

- Vil gerne deltage i udflugten tirsdag til Dragsholm Slot m.m.
 Vil gerne deltage i udflugten onsdag til Skælskør og Sorø Akademi m.m.
 Vil gerne deltage i udflugten torsdag til Dansac i Fredensborg

- Speciel kost
 Specielle ønsker.....

Sendes i lukket kuvert - eventuelt som kopi - eller på fax. 5767 3515
Stomiforeningen COPA, Sct. Hansgade 26 B, 4100 Ringsted

Annelise Paterson
Stomisygeplejerske

Annelise Paterson har i mere end 20 år arbejdet som stomisygeplejerske på førende hospitaler i Storbritannien og Danmark.

Velkommen til Hollister Hotline ...

Hollister Hotline er "livlinen" for dig, der har stomi og brug for professionel hjælp og gode råd om stomipleje, posevalg og hjælpemidler.

Kort sagt, svar på de spørgsmål, som du går og "tumler" med.

Hollister har, pr. 1. februar 2006, ansat en brugerkonsulent, Annelise Paterson, der har arbejdet 20 år som stomisygeplejerske – en ekspert på området.

Du er altid velkommen til at kontakte Annelise på

Hollister Hotline – 80 20 31 10 hver onsdag kl. 16-17

og få gode råd, der kan gøre livet lidt lettere.

Og HUSK – de gode råd er GRATIS!

Hollister har gennem generationer udviklet og produceret stomiprodukter – unikke og funktionelle hjælpemidler, som opfylder alle krav til sikkerhed, hygiejne, komfort og diskretion. Alle produkter er udviklet i tæt samarbejde med brugere, læger og stomisygeplejersker verden over – så du kan have tillid til Hollister.

– det naturlige valg!

Unge ret til uddannelse

HANDICAPPOLITIK

Af Thomas Krog, handicappolitisk ordfører (SF)

Har handicappede unge lige så meget ret til en uddannelse som andre? Svaret bør selvfølgelig være et rungende ja. Fordi det er rimeligt – og fordi at samfundet har brug for alle unge.

Derfor har SF sammen med resten af oppositionen i denne uge været med til at vedtage et forslag, der sikrer unge handicappedes mulighed for uddannelse. Baggrunden er, at alt for mange unge handicappede i dag står uden et uddannelses tilbud når de går ud af folkeskolen og indtil de kan få tilbud om en voksenuddannelse. En undersøgelse har vist, at uddannelsesgraden for handicappede er lavere i Danmark end blandt tilsvarende grupper i Sverige, Holland,

England. Derfor har SF arbejdet målrettet mod at fremsætte et forslag om ret til 3 års ungdomsuddannelse for alle. Et tilsvarende ”retskrav” eksisterer allerede i vore nordiske naboer, Sverige, Norge og Island.

Samtidig med SF’s fremsættelse af sit forslag havde Dansk Folkeparti fremsat et lignende forslag. For at være helt sikre på, at der ikke kunne opstå tvivl om, at forslaget ville blive vedtaget, valgte SF at trække sit forslag tilbage og i stedet bakke op om Dansk Folkepartis forslag. Det siger sig selv, at partipolitik ikke må stå i vejen for et så vigtigt projekt.

Næste skridt er at få udarbejdet et egentligt lovforslag og her vil SF arbejde for, at der indføres minimumskrav, så de enkelte kommuner ikke bare kan lave ”et eller andet” og kalde det en ungdomsuddannelse. Det er vigtigt at ungdomstilbuddet tilpasses den enkelte unge individuelt – altså ikke bare en standarduddannelse. I det omfang man kan benytte de nuværende etablerede uddannelses tilbud, er det vigtigt at gøre dette med den støtte, der er behov for. SFs holdning omkring undervisning og uddannelse af handicappede er:

“Mindst mulig indgriben”. En uddannelse rettet direkte mod handicappede er ingen garanti mod at den unge lander på overførselsindkomst – måske snarere tværtimod. SF lægger vægt på den individuelle funktionsuddannelse, som tager udgangspunkt i den enkeltes kompetencer og en specifik jobfunktion. Et uddannelsesforløb for multihandicappede kan eksempelvis have uddannelse i kommunikation som formål, mens andre forløb skal være langt mere erhvervsrettede.

Alle elever skal have tilbud om praktik i løbet af uddannelsen. Derved får de afprøvet deres drømme og muligheder for at få skabt en kontakt til arbejdsmarkedet, som på sigt kan føre til en ansættelse eventuelt på særlige vilkår. Samtidig vil uddannelsen modne eleverne til selv at tage stilling til, hvad de gerne vil mht. bolig, fritid og arbejde. Uddannelsen skal gøre de unge i stand til at klare livet så selvstændigt, at de i videst muligt omfang får opfyldt ønsker og drømme om det fremtidige voksenliv. Det er dog vigtigt for SF, at det er undervisningen der forbliver det primære og at det ikke udelukkende bliver indslusning på arbejdsmarkedet, der bliver succeskriterier.

Thomas Krog

Fagligt Selskab

Fagligt Selskab for sygeplejersker

er et selskab for sygeplejersker, der arbejder med pleje af stomiopererede.

Fagligt Selskab for sygeplejersker i stomiplejen

afholder kurser og mødeaktiviteter på landsplan for sygeplejersker og interesseorganisationer.

Fagligt Selskab for sygeplejersker i stomiplejen

udgiver det elektroniske tidsskrift StomiNyt og medvirker til opretholdelsen af stomiklinikker i Danmark. På det faglige selskabs hjemmeside www.dsr./fs22 kan du blandt andet finde en opdateret oversigt over stomiklinikkerne, information om kongresser m.m.

Ønsker du mere information så kig ind på: www.dsr./fs22

Formand Per Herlufsen • e-mail: per.herlufsen@hh.hosp.dk • tlf.: 3632 3621

Bestyrelsesmedlem, ansvarshavende redaktør af StomiNyt Grethe Vendelbo • tlf. 9912 5310

Nyhed til dig med urostomi

Assura Urostomi Flerkammerpose
- nu også som 1-dels bandage

Specielt udviklet klæber

Klæberen på 1-dels flerkammerposen er udviklet specielt til urostomiopererede – den opløses ikke og er velegnet til daglige poseskift.

Unikt flerkammerpose design

Posen er inddelt i flere kamre, så urinen fordeler sig jævnt i posen. Kamrene gør posen mere diskret og mindre synlig under tøjet.

Diskret og behagelig

Udløbet kan gemmes væk i en lille lomme på forsiden. Dette gør posen behagelig og diskret.

Sortiment

Flerkammerposen fås i både 1- og 2-dels system og findes i to varianter, hvid og transparent. Flerkammerposen fås også som 1-dels Convex Light.

Hvis du ønsker at få tilsendt gratis prøver, er du velkommen til enten at kontakte Coloplast kundeservice på telefon 4911 1213 eller udfylde og indsende nedenstående kupon til os.

Ja tak, send mig venligst prøver på **Assura** urostomi Flerkammerpose

1-dels   2-dels
 Farve   Hvid   Transparent
 Posestørrelse   Midi   Maxi

Ved valg af 2-dels:

Ringstørrelse   40 mm   50 mm   60 mm
 Assura Extra basisplade (specielt udviklet til fugtige stomier)
 Assura Standard basisplade

Jeg anvender i dag:

Coloplast   Andet mærke: _____
 1-dels system   2-dels system

Min stomidiameter er: _____ mm

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Tlf: _____

Mod på livet

**Kirsten Johansen har netop fået et COPA humørlegat.
Hun er korttarmspatient.
COPAs lokalformand i Roskilde har besøgt hende.**

KORTTARMSPATIENT

Af: Jette Frederiksen

Foto: Tove Christiansen

Korttarmspatient, hvad er det? Vi ville gerne vide noget mere om hvordan livet former sig for en "korttarmspatient", og til det formål havde vi spurgt Kirsten, om hun ville deltage i en snak.

COPA besøgte Kirsten en dag i januar med frost og høj sol. Kirsten bor sammen med sin mand i et dejligt mindre rækkehus i en landsby vest for Roskilde.

Fortæl lidt om dig selv

Mit navn er Kirsten, jeg er 64 år og bor her ude på landet vest for Roskilde. I dag er jeg førtidspensionist, men jeg har bl.a. i mange år arbejdet i bogholderiet hos Imerco. Da der blev fusioneret og en del af aktiviteterne blev flyttet til Jylland, blev jeg arbejdsløs. Jeg deltog i en række kurser for at forbedre muligheden for et job, men min sygdom kom mig i forkøbet.

Hvordan startede dit sygeforløb?

Min sygdom kom som lyn fra en klar himmel. Det var i oktober 1998. Jeg havde ingen forvarslere, og havde hverken CU eller MB som mange af jer andre stomister har startet med. Jeg var bare hundesygt, og man mente efterfølgende, at det måske havde drejet sig om en blodprop i tarmen, men ingen er helt sikre på hvad der egentlig var årsag. Jeg blev opereret på Roskilde Amts Sygehus og fik fjernet næsten hele tyndtarmen, de efterlod et stykke på ca. 20 cm samt en ileostomi.

Efter operationen blev jeg overflyttet til Rigshospitalet for at blive trænet op i selv at kunne ordne min føde som jeg skal have pr. drop, idet jeg intet kan optage fra det føde jeg spiser. Denne form for ernæring hedder: Parenteral ernæring og er både ernæring, saltvand samt fedt som tilføjes min krop via et

Broviac kateter, som er indopereret over mit højre bryst.

Endelig i januar 1999 blev jeg udskrevet og skulle starte en tilværelse som var meget anderledes.

Skal du spise speciel kost?

Nej, jeg kan spise ganske almindelig kost. Selvfølgelig har jeg jo måttet prøve mig frem ligesom andre stomister, men jeg kan faktisk spise alt. Og mange laver sjov med, at jeg kan spise alt det jeg vil, jeg kan prøve alle retterne til de store julefrokostborde, for maden fløjter lige igennem mig. Faktisk passerer maden ud i stomiposen på bare 20 min. Så det går stærkt.

Hvem sørger for servering af din "mad"?

Det gør Rigshospitalet. Der bliver fremstillet nogle specielle store poser med ernæring, væske og fedt, alt sammen be-

regnet ud fra min vægt og mit behov for diverse næringsstoffer. Ligeledes får jeg leveret renseservietter, slanger, kanyler etc. efter behov.

Du må have et højt krav til renlighed for at undgå bakterier?

Ja, alt skal være helt sterilt, ellers går det galt, så det kræver stor omhyggelighed både med håndvask, handsker og decinfektion af af de forskellige remedier jeg anvender.

Hvad gør du hvis du får en infektion alligevel?

Så kontakter vi Rigshospitalet med det samme og aftaler om jeg kan guides pr. telefon eller om jeg skal indlægges. Ved feber skal jeg altid indlægges.

Du må blive meget bundet med den form for ernæring?

Ja, min tilværelse er ikke så fri som andre menneskers. Jeg skal altid planlægge tiden nøje, hvis jeg skal forlade huset for en længere periode. Hvis jeg skal være væk i dagtimerne, så kan jeg aftale med hjemmesygeplejersken, at hun kommer forbi og tager mine poser ind i varmen, så de kan nå at få stuetemperatur inden de skal anvendes.

Har du yderligere hjælp af sygeplejerske i hjemmet?

Jeg har fast besøg af en hjemmesygeplejerske 2 gange om ugen, de skal skifte bandagen over kateterindgangen samt koblingsspidsen på kateteret, men derudover er jeg selvhjulpnen, det har jeg ønsket at være, og det giver trods alt den største frihed.

Hvordan forbereder du den parenterale ernæring?

Jeg starter ved frokosttid med at tage poserne fra den kølige opbevaring og ind

i varmen. Så gør jeg injektionssprøjter klar til de extra stoffer som jeg selv skal tilføre posen. Alt dette skal foregå helt sterilt. Når poserne er gjort klar hænges de op i dropstativet, som er min tro følgesvend. I starten var dette et værre skrummel at køre rundt med, men min "opfindermand" fik arrangeret, at de strittende ben blev afløst af en rund plade i mindre format, så nu er det meget nemmere at komme rundt i hele huset uden at ødelægge møbler og dørkarme. Ud på aftenen lænker jeg mig på poserne efter min mand har hjulpet mig med at "luften" slangerne helt ud. Det er livsvigtigt, at det bliver gjort grundigt. Så kan jeg se fjernsyn eller gå i seng, alt imens det hele løber ind i mit kateter. Via droppet skal jeg have 4 liter væske i døgnet samt "mad". Det varer ialt 11-12 timer for at løbe ind, vi skal følge en fast rytme, med et bestemt antal dråber pr. minut. I løbet af natten skal jeg checke slanger og poser og om alt er, som det skal være, så nattesøvnen bliver afbrudt nogle gange hver nat. Når alt om morgenen er løbet igennem, tilføjes der en dosis Losec og efterfølgende skylles Heparin igennem kateteret for at sikre, at der er frit gennemløb.

Går du til kontrol?

Jeg går på Rigshospitalet hver 3. måned for vægtkontrol og blodprøvekontrol samt samtale med en læge. Det er meget vigtigt, at jeg holder vægten, og via blodprøverne kan de hele tiden følge, om jeg optager alle de næringsstoffer, som jeg har behov for. Det er meget trygt, at de følger mig tæt på og kan gribe ind, hvis noget går ud af balance. Ligeledes gå jeg til stomikontrol hos Bente Carlsen på Roskilde Amts Sygehus hvert halve år.

Parenteral ernæring

Ved Parenteral Ernæring forstås ernæring tilført uden om mave-tarmkanalen direkte ind i en blodåre i form af væsker, som indeholder de for kroppen nødvendige næringsstoffer, mineraler og vitaminer. Behandling med parenteral ernæring har været mulig i 30 år, og tilbydes nu til patienter, der ved operation har fået fjernet så meget af tarmkanalen, at de ikke kan overleve, hvis de alene skulle ernæres ved at spise og drikke. Af de ca. 120 patienter, som behandles med parenteral ernæring, er ca. Halvdelen opereret for Crohn's sygdom. En anden stor gruppe af patienter i parenteral ernæring har fået fjernet det meste af tyndtarmen på grund af åreforkalkning i tarmens pulsårer, som medfører koldbrand af tarmen. Hvert år sættes 5-8 patienter i langvarig parenteral ernæring. Hos nogle patienter forbedres tarmfunktionen så meget, at de kan klare sig uden parenteral ernæring. Der går ofte flere år, før denne bedring indtræder.

(Rigshospitalets patientvejledning)

Livskvalitet?

Tja, det er et godt spørgsmål. Det er temmelig tit et bøvlet liv, men på den anden side, jeg lever, har en dejlig mand, dejlige børn og børnebørn, og er jo ikke bundet til en kørestol. Det præger selvfølgelig ens tilværelse, idet livet helst skal leves i en meget bundet og fast rytme. Vi kan ikke bare lige tage i byen en aften, det kræver også store planlægninger at tage på ferie. Vi har dog en campingvogn, som vi holder meget af at tage på ferie i. Den er selvfølgelig indrettet på bedst tænkelig måde for min situation. Men alt i alt må vi sige, at vi har mod på livet, og skal nå at opleve meget endnu. ■

Et hospitalsophold med følger

Jeg er forholdsvis ny som medlem af COPA. Sidste forår fik jeg stillet diagnosen blærekræft og blev derfor indlagt – hurtigt og effektivt – på et af Københavns Amtssygehuse, hvor blæren blev fjernet og erstattet med en "Brickerblære" d.v.s. med en stomipose på maven. Så var vejen banet for medlemskab af foreningen. Den vej er prøvet af mange til fælles glæde, når nu skidt skal være.

Hospitalsopholdet havde imidlertid flere følger. Bl. a. lærte jeg meget om praksis på et dansk sygehus. Både god og mindre god praksis. En af de mindre gode – og formentlig en mere generel praksis følger af, at bevil-lingerne er for lave til, at der kan ydes en maksimal nødvendig pleje. Sygeplejersker og social- og sundhedsassistenterne vil gerne, men har ikke fornødne ressourcer. Megen frustration var synlig hos personalet. Vanskeligheder planlægningsmæssigt med at få vagtpersonale til de enkelte henholdsvis dag- aften- og nattevagter. Alt for tit måtte afdelingssygeplejersken hente hjælp hos vikarbureauer til alt for høj betaling, hvilket yderligere udhulede budgettet, der i forvejen var/er for snævert normeringsmæssigt på den kirurgiske afdeling, hvor jeg var indlagt, og som var meget stærkt sygdomsbelastet med krævende patienter og akutindlæggelser. Flere gange sås den situation, at en sygeplejerske måtte tage to vagter inden for samme døgn, f. eks. en dagvagt og efterfølgende en nattevagt blot med fri under aftenvagtprioriteten.

Om morgenen, når vagten

sluttede, kunne en sådan sygeplejerske godt ligne noget katten havde fundet. Alligevel måtte ikke noget gå galt, medicinordning, skøn over en patients tilstand, opkald o.s.v. alt skulle passes. (Plus måske lidt omsorg for den/de søvnløse).

Det var simpelthen for belastende.

Med til billedet hører, at på den pågældende afdeling var et forholdsvis stort antal af plejepersonalet på barselsorlov. Det stive hospitalsbudget tager ikke fornødent hensyn til denne situation, der naturligvis belaster normeringen.

En anden praksis, jeg oplevede, var, at hospitalssystemet med lægen – overlægen – som en slags enevældig hierarkiske figur fortsat lever i bedste velgående. Sådan skal det måske også være. Men det kan betyde, at ellers fornuftige faggrænser mistolkes. Og at en sygeplejerskes trænede øje eller bedømmelseskraft tilsidesættes. Er der stuegang med en ny læge hver dag – og det er almindeligt – og er sygeplejerskerne gennemslagskraft ikke stor nok, kan det få om ikke fatale så mærkværdige følger. Et eksempel er fra mit eget sygeforløb. Stuegangslægen ville udskrive mig en lørdag, men sagde så, at "pigerne" ikke ville sende mig hjem til weekenden. De sagde, jeg var for syg. Så jeg "fik lov" at blive til mandag. (D.v.s. lægen lyttede altså). Om søndagen fik jeg høj feber af bughindebetændelse. "Pigerne" anede rigtigt, at noget var galt. Det blev nok min redning. (Stuegangslægen er en fremragende kirurg, men er jo altså ikke sygeplejerske).

Et andet eksempel: Stuegangslægen, en overlæge (en anden) udskrev mig på trods af, at jeg stadig havde feber, der ikke havde nogen umiddelbar forklaring, men som beviseligt kunne slås ned med penicillin. Jeg gjorde selv opmærksom på feberen, men det havde ingen virkning. (Jeg skulle ikke blande mig – eller være fræk). Hjem kom jeg med efterfølgende ny indlæggelse tre dage efter. Ordineret af en vagtlæge på grund af ny høj feber.

Først herefter fandt der en egentlig dyrkning sted af en mulig feberårsag, der viste sig at være urinlederbetændelse, hvilket selvfølgelig burde have været opdaget fra start. Sagen blev ordnet med ny behandling med antibiotika.

Inden for hospitalsvæsenet har vi en forholdsvis ny lovgivning, der tager sigte på patientsikkerhed.

Vi har "Lov om patientsikkerhed i sundhedsvæsenet". Loven virker ved siden af loven om patienters rettigheder, der mest omhandler klagemuligheder – (samt regler om tavshedspligt, samtykkeregler m.v.). Patientsikkerhedsloven omhandler de såkaldte "utilsigtede hændelser" d. v. s. uheld.

Utilsigtede hændelser kan ikke undgås. Imidlertid er det indlysende sådan, at lave normeringer, dårlig planlægning og manglende – eller ikke optimalt samarbejde mellem de enkelte faggrupper virker forøgende på forekomsten af de utilsigtede hændelser, der kan være alt fra fejlmedicinering, dobbeltmedicinering f. eks. ved vagtskifte, operationsfejl, fejldiagnotisering, forglemmelser f. eks. af at skifte eller forny væskeposser ved dropbehan-

dling og lignende fejl og uheld, der ikke behøver at kunne tillægges en bestemt person som "den skyldige". Denne lov har ikke, som f. eks. i erstatningssager noget krav om skyld, årsagssammenhæng, konstaterbart tab m.v. Essensen er, at der skal ske en rapportering, som skal medføre en erfaringsforbedring: hvordan undgår vi uheld og misforståelser og dernæst, hvordan forbedrer vi systemet. Alle sundhedspersoner d.v.s. også sygeplejersker skal – har pligt til at – indrapportere uheld og den rapporterende må ikke ansættelsesmæssigt kunne lide overlast ved at "angive" uheld på sin egen afdeling.

Medens jeg var indlagt spurgte jeg en nat en sygeplejerske fra et vikarbureau, om den lave normering, de mange nye vagtpersoner især på nattevagterne samt den – efter min opfattelse – åbenbare personalefrustration evt. kunne medføre "utilsigtede hændelser". Svaret var forventeligt et klart ja. (Den pågældende sygeplejerske undlod ikke at sige, at pågældendes loyalitetspligt ikke tillod et svar på mit spørgsmål, men efter sagens natur blev der så alligevel givet et svar).

Det er min fornemmelse, at den pågældende lov om patientsikkerhed ikke i tilstrækkeligt omfang er i brug og indarbejdet på vore hospitaler. Dette kan jeg ikke bevise, men det er også antydning af lægeforeningens formand Jens Winther Jensen i en kronik i Politiken den 23 november 2005. Fra kronikken citeres: "Fejlmedicinering er skyld i mange skader og flere tusinde dødsfald årligt". Lægeformanden efterlyser et bedre klagesys-

LÆSERNE SKRIVER

tem for patienter. Men også et bedre udviklet rapporteringssystem kan efter hans opfattelse bevirke færre uheld og trække fokus væk fra at finde en skyldig i systemet og mere på at forbedre systemet. Det udelukker ikke en adgang for patienter til at klage og få deres sag behandlet i et fornuftigt uvildigt klageorgan evt. med efterfølgende erstatningssag.

Jeg tror også på, at vi til stadighed skal påvirke vore omgivelser til selv at være på vagt ved hospitalsindlæggelser. Det er af største vigtighed selv at følge med – eller lade en pårørende følge med i begivenhederne, stille spørgsmål – hvorfor den medicin, hvorfor den behandling og hvorfor den ventetid og i det hele taget holde øje med de daglige ting, der sker og evt. forandringer.

Og det er ikke i nogen ond mening i forhold til sygehuset. Det gode sygehus vil være glad for en sådan medleven.

Det er meget centralt og vigtigt, at vi i vort samfunds rigdom sørger for at sygehusene får en mere fornuftig personalenormering bedømt afdeling for afdeling og med fleksibilitet – også vedrørende hurtighed i ændringsprocedurer. Vi kan ikke i vor forening nok råbe vagt i gevær vedrørende de nye regionshospitaler, ved hospitalsfusionering og hvad der ellers sker ved struktur-reformen.

Og det er fantastisk vigtigt, at der sker en erfaringsudveksling f. eks. for planlægningssystemer sygehus for sygehus og afdeling for afdeling. Hvordan bedømmelsesgrundlaget skal udarbejdes må specialister finde ud af. (Måske kan vi i foreningen bidrage. Alle har

vi en forhistorie inden for hospitalsvæsenet).

Endelig en sidste blandt mange antagelser: Belægningsgraden. På den afdeling, hvor jeg lå, var der tomme sengestuer uanset, at vi lå "tæt" på de stuer, der var i brug – og endda med patientsenge på gangarealer. Jeg fik oplyst, at også dette var en sammenkædning med personalenormeringen. Tæt belægning betyder afskærmninger, ubelejlige arbejdsstillinger for personalet, vanskeligheder med rengøringen og ikke mindst generelt ubehag og utryghed for patienter med hensyn til diskretion, smittefare, mange om toiletterne m.v.

Det er min antagelse, at det er en dårlig og dyr besparelse at køre en høj belægning på den enkelte afdeling – måske især, hvor der er tale om meget syge patienter. Det bør i hvert fald undersøges, og jeg kan nære tvivl om, hvorvidt arbejdsmiljøreglerne principielt er overholdt for de ansatte.

Kald mig så bare klynker for at bruge et moderne ord, når talen er om besparelser.

Men først og fremmest: Vi kan i vort overskudssamfund simpelthen ikke være bekendt at spare vore sygehuse ned til et lavere niveau. Heller ikke ved strukturreformen. Det er slemt nok allerede.

Jens Jakob Andersen

STOMI- PRODUKTER

Kirudan

-et godt sted at handle

*Vi leverer fra førende
producenter bl.a.:*

**Coloplast,
ConvaTec, Dansac,
B.Braun Medical,
Hollister, Eakin,
Welland Medical,
For Life**

*Fuldt sortiment i
stomiprodukter og
sygeplejeartikler*

Produktrådgivning

*Konkurrencedygtige
priser*

Hurtig og diskret levering

*Klientafdeling med
sygeplejersker
og specialuddannet
personale*

Direkte tlf. til bevillingsafdelingen

Tlf. 3637 9130

Se vores vareoversigt på

www.kirudan.dk

Kirudan A/S er et landsdækkende handelsfirma. Vi er én af Danmarks førende leverandører indenfor hospitals-, læge- og sygeplejeartikler. Har du spørgsmål vedrørende stomi, ring venligst til vor kundeservice på 3637 9130.

Chat og debat for kræftpatienter og pårørende hos Kræftens Bekæmpelse

Som kræftpatient eller pårørende har man ofte et stort behov for at udveksle erfaringer med andre i samme situation. På Kræftens Bekæmpelses hjemmeside www.cancer.dk/debat kan man chatte og maile sammen med andre. 'Debat og kontakt' hedder grupperne på nettet, der med sine nu ca. 1.600 aktive kræftpatienter og pårørende stadig får flere og flere aktive brugere.

Kræftens Bekæmpelse har lavet et nyt chat-rum: 'Debat og kontakt', der kan bruges af alle - ældre som yngre.

Patienten og de pårørende har fra første dag taget grupperne på nettet til sig: Det er nemt at bruge, det giver adgang til mange mennesker i samme situation, det er hurtigt, og man kan logge sig på, når man vil. 'Debat og kontakt' bruges af alle - ældre, som yngre, mænd, kvinder, patienter og deres

pårørende, efterladte og kan være et godt supplement til den rådgivning, man i øvrigt får fra professionelle.

Der er en stor omsorg for hinanden i grupperne. Man tager sig af hinanden, og man bliver rystet tæt sammen i gruppen. Her diskuteres alt. Til at begynde med kan man være anonym, hvis man ønsker, at læse, hvad de andre skriver. Yderligere information finder du på www.cancer.dk/debat

www.cancer.dk/debat

SNART FERIETID - få sendt et stomikort

På COPAs sekretariat kan du bestille et stomikort.

Send en frankeret svarkuvert - med dit navn og adresse - til:

COPA, sekretariatet
Sankt Hansgade 26 B
4100 Ringsted

Du vil da, uden yderligere omkostninger få tilsendt dit "OSTOMY CARD".

Brug Internettet

Vi kan alle godt lide at få nyheder og information om det sidste nye på stomiområdet.

Er du som medlem klar over, at COPA har et udmærket debatforum på www.copa.dk I dette forum, der er emneopdelt, kan man stille spørgsmål og få svar fra andre.

Forummet er sidst blevet udvidet med *Morbus Hirschsprung* samt

F.A.P. Familiær Adenomatøs Polypose,

således at de nye grupper i COPA kan kommunikere der, hvis de ønsker dette.

Til unge, brug forummet for at danne en ungdomsgruppe, se evt.

<http://www.kbh-frberg.copa.dk/>

under sidste nyt.

Har du morbus crohn eller colitis ulcerosa er der et fint dansk forum om sygdommene på

<http://talk.here.dk/mcogcu/>

Ved søgning på stomi eller ostomy kan man finde et utal af sider om stomi, og af og til støder man på guldkorn, finder du en interessant artikel, er du velkommen til at sende mig linket på nepe@privat.dk så vi kan undersøge muligheden for at kunne lave en artikel i bladet.

*God fornøjelse,
Peter Sørensen
Århus plads 6, 2. th.
2100 København Ø*

Man behøver ikke hedde Palle for at føle sig alene i verden...

Godt nyt til dig med stomi

Derfor har vi oprettet **Den Orange Linie**. Den er først og fremmest et tilbud til de 12.000 danskere, der har brug for professionelle råd og vejledning i forbindelse med deres stomi.

Den Orange Linie er også åben for pårørende og andre, der har brug for hjælp i forbindelse med stomien. Alle samtaler er gratis.

Vore sygeplejersker kommer gerne hjem til dig, hvis du har brug for personlig assistance til den daglige stomipleje.

Ring og aftal tidspunkt på **Den Orange Linie**.

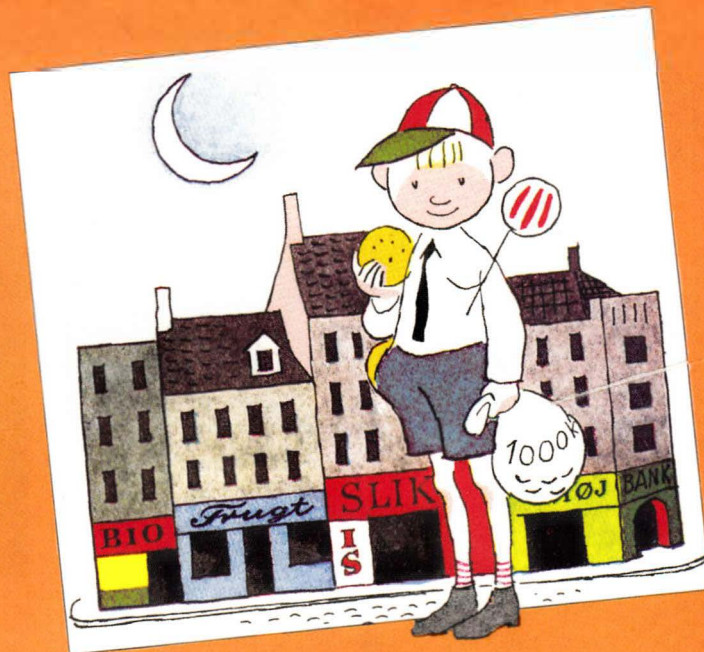
Et hjemmebesøg koster ikke noget, men kan være en hjælp til dig, der har stomi.

Bid mærke i symbolet - måske får du brug for det

Den Orange Linie
8060 3030

www.denorangelinie.dk

PALLE ALENE I VERDEN

Forsidetegning af Arne Ungermann til "Palle alene i verden" af Jens Sigsgaard, © Gyldendal, 1942 og 2005.

Det er Dansac, der står bag **Den Orange Linie**. Vi råder over 4 kompetente sygeplejersker, som har al den tid, du behøver. Linien er åben mandag - torsdag kl. 13 til 17 og fredag kl. 9 - 12. Hjælpen er gratis.

NYT FRA LOKALFORENINGERNE

**København/
Frederiksberg**

Lokalformand:
Peter Sørensen,
Århus Plads 6, 2.th.
2100 København Ø
Tlf.: 3538 9148
E-mail: nepe@privat.dk

**Yderligere
kontaktperson:**
Grethe Nielsen
Enigheds-Allé 17
2700 Brønshøj
Tlf.: 3828 0382

Siden sidst

Julefrokost på Pilegården

Vi startede klokken 13.00, 33 glade deltagere var mødt frem, til årets sidste arrangement.

Vi fik en skøn julebuffet som Pilegårdens køkken havde kreeret, der manglede absolut intet.

Peter kunne indlede med at fortælle, at drikkevarer incl. snaps var doneret af Flodhesten gaveartikler, Godthåb-vej 68, 2000 Frederiksberg og Nutids Bo møbelfor-

retning, Frederikssundsvej 125 B, 2700 Brønshøj, der gennem året har støttet os med tilskud til medlemsaktiviteter, denne gode nyhed blev mødt med klapsalver.

Efter maden var det tid til kaffe og risalamande, hvor der var 2 mandelgaver, i form af 800 gram fyldt chokolade til juledagene.

Efter spændingen var overstået var det tid til en lille sang, og dernæst udveksling af de medbragte gaver, hvor Nethe fungerede som julemor.

Sonja havde traditionen tro produceret både dekorationer og pyntenisser til bordene, tak for pynten, som mange fik med hjem.

Festen sluttede klokken 17.00 efter vi havde ønsket hinanden god Jul.

Kommende arrangement

Medlemsmøde torsdag 6. april kl. 14.00-17.00

Pilegården,
Brønshøjvej 17,
2700 Brønshøj.
Bus 2 A kører til døren, bus 5A + 350S holder på Brønshøj Torv ca. 5-10 minutters gang derfra.

Vi får besøg af en repræsentant for en producent. Vi får vist de sidste nye produkter.

Foreningen er vært ved en kop kaffe/te med blødt brød. Der bliver mulighed for at stille spørgsmål.

Tilmelding nødvendig, senest 1/4, til enten Peter Sørensen telefon 3538 9148 mail nepe@privat.dk

eller Grethe Nielsen telefon 3828 0382.

Kommende arrangement

Museumsbesøg onsdag 17. maj kl. 13.00

Teatermuseet Christiansborg Ridebane 18, 1218 København K.

Vi mødes klokken 12.45 ved statuen foran Christiansborg Foreningen giver kaffe og kage efter besøget

Tilmelding nødvendig, senest 9/5, til enten Peter Sørensen telefon 3538 9148 mail nepe@privat.dk eller Grethe Nielsen telefon 3828 0382.

P.b.v.

Peter Sørensen

SELVHJÆLPSGRUPPEN FOR STOMIOPEREREDE KØBENHAVN

Selvhjælpsgrupperne mødes den 1. el. 2. onsdag i måneden.

Begge dage kl. 16.00 eller kl. 18.30.

Der er plads til nye deltagere på alle 4 hold.

Moderne foregår privat i Københavns nordvestkvarter, hvor kaffe, te, kage og sodavand kan købes.

Tilmelding nødvendig senest mandagen før.

Har du lyst eller brug for at snakke med andre i en lignende situation, er du velkommen til at være med.

mail selvhi.stomi@get2net.dk

eller ring til gruppen på 3583 0862

bedst 17.00-19.00

Københavns amt

Lokalformand:

Marianne Hemmingsen
Spurveskjul 1
2830 Virum
Tlf. 4583 5258

Yderligere kontaktperson:

Carina Christiansen,
Sønderlundsvej 21, st.tv.
2730 Herlev
Tlf.: 4491 6199

Siden sidst

Nye ansigter fik gode råd

Fredag 27. januar var der bowling. Som sædvanlig alletiders arrangement, som vore faste arrangører Anne-Marie og Carina efterhånden må kunne i søvne. Alt klappede i hvert fald set med vores, deltageres øjne. Og det største arbejde må efterhånden være at sammensætte holdene da vi jo er en stor blanding lige fra dem med egen bowling kugle til os andre der stadig kan komme i tvivl om hvordan er det nu bedst denne kæmpekugle, tung som et ondt år, skal sendes afsted!

Det lykkedes, tilsyneladende og et vinderhold kunne behørigt hyldes. Derefter fik vi, kan vi næsten efterhånden sige, en aldeles flot og dejlig 3 retters menu og kaffe eller the. Det var dejligt at se der også var nye "ansigter" som fik sig en god sludder og tips fra rutinerede "stomister".

P.b.v.

Jørgen Vendelbo

Siden sidst

Generalforsamling 18. februar

Er ikke afholdt i skrivende stund, men vi håber rigtig mange mødte op?

Kommende arrangement

Banko lørdag 8. april kl. 13.00

Vi afholder som sædvanlig Banko i Præstevænget 20, 5 min. gang fra Ballerup S-Station og busholdeplads.

Tilmelding:

- Ulla M.K. Jensen tlf. 3678 6056
- Anne-Marie Nordraak tlf. 4588 2535.

Kommende arrangement

Skovtur 2006

Vil sandsynligvis blive medio juni og som sædvanlig i samarbejde med København/Frederiksberg.

Bornholms amt

Lokalformand:
Christian Stentoft
Thorkildsvej 78, 3700 Rønne
Tlf.: 5695 2133

Bedre sent end aldrig

Bestyrelsen fik aldrig sendt jer medlemmer en jule- eller nytårshilsen i det sidste blad. Det gør vi så her, og siger tak for et godt år 2005, og ønsker - i lighed med mange andre gange - at vi vil se rigtig mange af jer medlemmer til de kommende aktiviteter i 2006, se aktivitetslisten side 19.

Siden sidst

Sidste aktivitet i år 2005 var julefrokosten. Det var en rigtig hyggelig eftermiddag med dejlig mad og nok at skylle ned med af forskellige slags brændevine, øl og sodavand.

Der var endnu et julearrangement i huset, som havde besøg af Lucia og hendes terner, og det nød vi andre

så også godt af når de kom gående syngende ned gennem gangen med lys på hovedet og i hånden. Skønt jeg er "en gammel kone" efterhånden, ja så bliver jeg stadig rørt over et Luciaoptog.

P.b.v.

Inge Skovgaard P.

(COPA Bornholms amt
førtsetter næste side)

Sahva Care
...så er din krop godt hjulpet

Hos Sahva Care får du som stomist en seriøs og kompetent rådgivning. Vi tilbyder et bredt udvalg af stomiprodukter.

- **Husk at der er frit leverandørvalg!** Med udgangspunkt i Løven om Social Service \$97 stk. 4, må du som bruger selv bestemme, hvor du ønsker at handle!

Århus C • Rådhuspladsen 3B • Tlf. 86.12.58.33
www.sahva.dk

Generalforsamling 21. januar

Skønt urt og busk stod skjult i sneen fik vi alligevel gennemført vores generalforsamling på den fastsatte dato, og det er jo altid dejligt når man ikke behøver at aflyse og finde andre datoer. 1/3 del af vores medlemmer var samlet denne lørdag eftermiddag. Generalforsamlingen blev kørt efter gældende regler jf. vores vedtægter.

Fra formandens årsberetning har jeg ridset nogle punkter ned andetsteds. Ønsker du/I hele beretningen kan den fås ved henvendelse til undertegnede på telefon 5695 6530 efter kl. 18.00.

På valg var formand Christian Stentoft, der ikke ønskede genvalg. Christian begrundede det med, at han havde fyldt år mange gange, havde siddet længe på posten, og så videre, og så videre. De fremmødte fik dog Christian overtalt til at tage en ny tørn. Da der ikke var andre formandsemner gik Christian med til endnu en periode og bestyrelsen lovede så til gengæld at aflaste Christian (og Ellen) med en del af de opgaver han og hun mere eller mindre frivilligt havde påtaget sig gennem årene.

Bestyrelsesmedlemmerne Osvald Jensen og Inge Skovgaard var ligeledes på valg, og var begge villige til genvalg, og det blev det så. Revisor Hanne Jensen var også på valg, og blev genvalgt.

Bestyrelsen havde fremsat ønske om at få endnu en suppleant til bestyrelsen med henblik på et formandsskifte indenfor de næste par år. Valgt blev et forholdsvis nyt medlem Frank Hansen. Vi byder Frank velkommen, og glæder os til et konstruktivt samarbejde.

Til en generalforsamling er det kutyme at der spises gule ærter, og det gjorde vi også.

Dejlige ærter med 2 slags flæsk og medisterpølse samt de herlige klare dråber der også hører til blev sat til livs af en sulten flok. Så gik det ellers med hyggeligt samvær og et par dejlige vintersange fra vores sangbog.

Vi sluttede af med kaffe, te og Ellens hjemmebagte småkager.

P.b.v.
Inge Skovgaard P

Udpluk fra formandens beretning:

2005 var året, hvor vi fejrede at lokalforeningen havde bestået i 25 år, og det blev en rigtig god oplevelse som vi i bestyrelsen kunne glæde os over. At Eva Haagensen kunne deltage var en ekstra stor glæde. Eva var med i bestyrelsen fra foreningens start, og var i mange år med til at forme foreningen. COPAs landsformand Henning Granslev var optaget af landsforeningens sommerferie, og var derfor afskåret fra at være til stede.

På et af medlemsmøderne havde vi Anette Probst fra fa. Hollister til at komme og vise os deres produkter. Det gjorde hun godt, og der var stor tilfredshed fra de fremmødtes side. Apropos Hollister, så har de sidst på året oprettet en orange Hot-line, hvor man kan få hjælp via telefonen, hvis man har problemer man ønsker løst. En tendens vi ser hos flere og flere firmaer af alle slags.

2005 var også året, hvor Sundhedsudvalget i Bornholms Regionskommune nedlagde flere og flere kirurgiske behandlinger, herunder anlæggelse af stomi, og sendte patienterne over til et af de københavnske sygehuse. Vi undrer os også over den ringe lydhørhed og forståelse sygehusledelsen udviste overfor foreningens og stomisygeplejerskernes fremsatte ønske om at bibeholde stomiambulatoriet som vi kendte det, og som opfyldte de generelle krav og formål. Vi pointerede overfor sygehusledelsen, at det ikke var tilstrækkeligt bare at have et "eftersyns- og kontrolrum uden toilet", der er tilgængeligt for patienter og personer med problemer to mandage om måneden.

Sagen blev også kommenteret i forbindelse med "høringen" af den nye sundhedsplan, og vores bemærkninger blev medtaget på mødet i Patientforum. Men til ingen nytte – man har ikke fundet det opportunt at tage en dialog med foreningen om en anden placering og indretning af ambulatoriet. Som foreningen ser det, så bliver der et endnu større behov for et åbent stomiambulatorie i fremtiden, for indlæggelserne bliver kortere, og der bliver ikke tid til at give den stomiopererede den nødvendige oplæring til at klare sin nye situation. I Nordjylland tales der endog om at oprette stomiskole, som de stomiopererede skal deltage i, så de får den nødvendige oplæring i egenomsorg, og opnåelse af den fornødne livskvalitet.

Den nye kommunalreform fører meget med sig, bl.a. skaber den ravage i foreningernes organisatoriske opbygning. Amterne bliver nedlagt, og nu skal foreningerne så i stedet repræsentere sig i 98 kommuner. Dette gælder også for DSI, som må opløse de nuværende amsafdelinger, og oprette lokalforeninger. Det kræver mange flere tillidsfolk end DSI råder over, fordi der i hver kommune oprettes et handicapråd, som DSI skal have sæde i, så DSI er i fuld gang med at holde kursus for tillidsfolk. Bornholm er jo allerede én kommune, så her sker ingen organisatorisk ændring, DSI Bornholm har holdt kursus for sine tillidsfolk, og det er kun blandt disse, at man kan indstille til de nye råd og nævn, Reglerne siger, at medlemsforeningerne kun kan indstille fra egne rækker, og det giver stærk begrænsning for COPA Bornholm, da det kun er Christian og Inge A der har været på kursus. Vi havde gerne set, at vi var et par stykker mere, så vi kunne repræsentere i flere nævn.

Det var lidt fra formandens beretning for året 2005, og som nævnt andetsteds kan den fulde beretning fås ved henvendelse til undertegnede på telefon 56956530.

P.b.v.
Inge Skovgaard P

AKTIVITETSLISTE COPA BORNHOLMS AMT

Uge	Dato	Tid	AKTIVITET	Sted	Tilmelding	Deltagerbetaling
14	4/4- tirsdag	19.10	Teatertur (Bornholmsk opførelse af Mikkelsdag på Myregård)	Rønne Theater	15/2	Egenbetaling
18	2/5-tirsdag	19.00	Medlemsmøde	Sagahuset	Ingen	Nej
23	10/6-lørdag	11.00	Skovtur med medbragt madkurv	Hareløkkerne/ Ekkodalshuset	29/5	Kaffen for egen regning
			SOMMERFERIE	fra 11. juni til den 18. august		
32	19/8-lørdag	13.00	Petanque & Grill	Snogebæk Petanquebaner Grill Sverigesvej 30, Nexø	16/8	Medbring dit eget kød til grill
37	12/9-tirsdag	19.00	Medlemsmøde	Sagahuset	Ingen	Nej
40	7/10-lørdag		International Stomidag			
41	12/10-torsdag		Bowling med spisning	Bowlinghallen/ Spisehuzed	29/9	Bowling: Nej / Mad: Ja
44	1/11-onsdag	18.00	Hyggeligt samvær med andesteg	Sagahuset	25/10	Der ydes et lille tilskud
49	9/12- lørdag	13.00	Julefrokost	Sagahuset	4/12-06	Der ydes et lille tilskud
3/07	20/1-lørdag	13.00	Generalforsamlingmed	Sagahuset	13/1-07	Ingen

Bemærkninger til aktivitetslisten:

Forslagene har været diskuteret på generalforsamlingen den 21. januar, hvor de blev godkendt af de fremmødte. Bestyrelsen har i år valgt, at spisningen i tilknytning til vores bowling, ikke skal foregå i hallen, men ude i byen. Vi har valgt at satse på Spisehuzed i Rønne, hvor der serveres god mad til en billig "peng". Men det er helt OK kun at tilmelde sig bowlingen, hvis ikke man ønsker at gå med ud og spise. Vores skovtur til Hareløkkerne med egen madkurv slutter med kaffe i det nyåbnede Ekkodalshus, men også her er det op til det enkelte medlem om man ønsker at drikke kaffe. Det er helt legalt kun at deltage med madkurven. De to planlagte medlemsmøder har p.t. ikke noget indhold, og vi hører meget gerne fra jer hvis I har nogle ønsker til hvad de skal handle om.

Ring til en af os i bestyrelsen hvis du har nogle ønsker. Den internationale stomidag

er det kun datoen der er fastlagt. Hvad dagen skal bringe har vi endnu ingen ide om.

Her vil der blive annonceret i Bornholms Tidende når dagen nærmer sig.

P.b.v. Inge Skovgaard P.

KAREN BLOK *Specialcenter*

Forhandling og individuel rådgivning om korrekt valg og anvendelse af hjælpemidler til mennesker der

- er STOMIOPEREREDE
- er brystopererede
- har ufrivillig vandladning
- har behov for støttestrømper
- brokbælter efter mål
- overtræksposer efter ønske

Forsendelse og rådgivning er gratis

Kontakt sygeplejerske/konsulent
Karen Blok

KAREN BLOK *Specialcenter*, Gammel Havn 1, 7100 Vejle
Tlf: 75 84 00 22 • Fax: 75 84 03 22 • e-mail: karenblok@karenblok.dk • www.karenblok.dk

Frederiksborg amt

Lokalformand:
Gisela Schjøtt, Birkemosevej 30
3550 Slangerup
Tlf.: 4733 4434

Fyns amt

Lokalformand:
Poul Erik Andersen
Mullerupvænget 12
5230 Odense M
Tlf.: 615 8512

Yderligere kontaktperson:
Dorte Hansen
Lahnsgade 84 C, st.
5000 Odense C
Tlf.: 6590 6106

Brugerbutikken

COPA Frederiksborg amt har nu haft to vagter i Brugerbutikken, der ligger i forhallen på Centralsygehuset i Hillerød. Det er et hyggeligt lokale, hvor patienter og deres pårørende kan komme og få informationer om netop deres specifikke sygdom. Der er brochurer fra alle de foreninger, der har tilsluttet sig butikken, så der er altid en eller anden form for hjælp at hente. Butikken har åbent mandag til torsdag kl. 12.00 - kl. 19.00, og vagterne deles mellem de forskellige foreninger. Som tidligere nævnt er COPA til stede den anden onsdag i måneden fra kl. 17.00 - 19.00. Vores rådgivere skiftes til at være der.

Siden sidst

Generalforsamling lørdag den 25. februar

Det er lykkedes os at få et lokale i tilknytning til biblioteket i Hillerød. Desværre var der ikke køkken til det lokale, vi kunne få med så kort varsel. Vi må så håbe på, at der vil være ledigt i et af de andre og større lokaler, hvor der er køkken, næste gang vi skal have et medlemsmøde. Vi har endnu ikke afholdt vores årlige generalforsamling inden deadline for artikler til marts/aprilnummeret. Bestyrelsens sammensætning vil derfor først blive offentliggjort i næste nummer, som udkommer i maj. Den nyvalgte bestyrelse vil på førstkommande bestyrelsesmøde finde frem til kommende aktiviteter og de vil ligeledes blive meddelt i næste blad.

P.b.v.

Gisela Schjøtt

Kommende arrangement

Generalforsamling

Generalforsamling afholdes i Hjallesø forsamlingshus søndag den. 19.marts kl.16.00.

Dagsorden i henhold til vedtægterne.

På valg er:

- **Næstformand:**

Dorte Hansen

- **Kasserer:**

Kaj Damkjær Olesen

- **Suppleant:**

Birgit Nielsen

- **Revisor:**

Vagn Madsen

- **Revisorsuppleant:**

Gerda Pedersen

Aktiviteter for det kommende år vil blive præsenteret på generalforsamlingen.

P.b.v.

Poul Erik Andersen

Lolland / Falster

Lokalformand:
Marianne Andersen
Mejerivej 4
4892 Kettinge.
Tlf.: 5487 3100

Kommende arrangement

Generalforsamling lørdag d. 18. marts i "Landsbyen"

Våbensted kl. 14.00

Nu da jul og nytåret og måske vinteren er overstået, inviteres til den årlige generalforsamling.

Den blev første gang annonceret i medlemsblad nr. 1. 2006.

Dagsorden ifølge vedtægterne, men der er følgende på valg til bestyrelsen:

Anne Marie Hougaard, Inge Lauridsen, er begge villige til genvalg.

Peter Lohmann og suppleant Jens Wittchen modtager ikke genvalg på grund af fraflytning.

Revisor Børge Christensen, villig til genvalg. Revisorsuppleant Tessa Lohmann ønsker ikke genvalg på grund af fraflytning.

Kom og deltag i mødet og gør din indflydelse gældende. Kom med ideer til de næste aktiviteter. Har du glemt at tilmelde dig, så skynd dig til telefonen og ring til Marianne senest d. 16. marts tlf. 5487 3100.

Foreningen er vært ved kaffe og lidt spiseligt.

Kommende arrangement

Latteren er en gave

- grin med 3. april kl. 19.00
Kom og få gang i lattermusklerne.

Et tilbud fra Colitis-Crohn

STØT COPA

Send stemplede frimærker til:

Kjestine Rasmussen
Skibhusvej 171, 1.tv.,
5000 Odense C

foreningen om et livsbekræftende foredrag "Latteren er en gave" med den livlige dame, Susan Ekberg. Ved dette foredrag vil vi finde de humoristiske sider i os selv og få en dejlig latter.

Mød op og få rørt lattermusklerne.

Vi ses mandag 3. april kl. 19.00 i kantinen på Nykøbing F. sygehus.

Kommende arrangement

Bustur til Andelslandsbyen "Nyvang" d. 20. maj

Sammen med Storstrøm Nord og Vestsjællands amt køres der en tur til Andelslandsbyen som er meget interessant at besøge og en del medlemmer har udtrykt ønske om en tur til Nyvang. Bussen vil køre rundt på det store spændende område. Der vil være en beskednen egenbetaling på

125.00 kr. pr person til entre og bussen.

Alle enkelthederne vedrørende opsamling, spise, madpakke eller cafeteria, er ikke helt på plads, men det oplyses ved tilmeldingen.

For at undgå at skulle betale afmeldingsgebyr til bussen, er der forhåndstilmelding til din formand tlf. 5487 3100 *senest d. 12. april.*

Kommende arrangementer

Åben rådgivning

Fra torsdag d. 5. marts vil den åbne rådgivning på Næstved sygehus, være flyttet fra Info-stedet op til kirurgisk afd. 5. Det er ændret efter ønske fra stomisygeplejerskerne på afdelingen. Der vil være åbent hver anden torsdag kl. 15.30 – 17.00 Vi ser hen til at kunne give de stomiopererede den personlige service.

P.b.v. ,Marianne Andersen

Nordjyllands amt

Lokalformand:
Flemming Jacobsen
Tyttebærvej 7, 9530 Støvring
Tlf.: 9837 1630

Yderligere kontaktperson:
Jørgen Dresfeldt
Viktoriagade 17, 1.th.
9400 Nørresundby
Tlf.: 4050 0990

Kommende arrangementer

Generalforsamling den 29. april

Der indkaldes til ordinær generalforsamling i lokalforeningen COPA Nordjylland lørdag den 29. april kl. 10.30 i Fyensgadecentret, Fyensgade 25 i Aalborg.

Servicebusrute S1 går fra Nytorv til Fyensgadecentret og fra Banegårdspladsen kan man tage linie 12.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formanden aflægger beretning til godkendelse.
3. Kassereren forelæg-

ger lokalforeningens reviderede regnskab fra sidste kalenderår til godkendelse.

4. Bestyrelsen fremlægger aktivitetsplan for det kommende år.
5. Behandling af indkomne forslag.
6. Valg af formand og to bestyrelsesmedlemmer (Flemming Jacobsen, Erling Flarup Pedersen og Villy Pedersen). Valg af revisor og revisorsuppleant (Tage Jensen og Christian Ravn).
7. Eventuelt.

(COPA-Nordjyllands amt fortsætter næste side)

Kirstine Hardam

Vi har altid førende produkter på lager!

Coloplast

dansac

Hollister

ConvaTec

biotrol pharma

- når det gælder:

Stomi-artikler
Sårbehandlingsbandager
Inkontinens-produkter

Vi løser hver opgave individuelt og giver os altid god tid, så netop du får den løsning, der er bedst for dig!

Permanent udstilling af alle produkter

Kontortid hver dag fra:

Kl. 8.30-16.00 på
tlf. 97 42 32 33

- Portofri levering fra dag til dag.
- Ingen ekspeditionsomkostninger.
- Ingen grænse for mindste leverance.
- Fordelagtige priser
- Konsulentbistand

Måbjerg Skolevej 46-48 · 7500 Holstebro
Tlf. 97 42 32 33 · Fax 97 42 80 14
E-mail: post@hardam.dk

Før generalforsamlingen er der en kop kaffe og et rundstykke.

Efter generalforsamlingen hygger vi os med lidt mad.

Husk at medbringe evt. over-skudsposer til Ukraine.

Tilmelding p.g.a. maden og påsken *senest*

lørdag den 5. april:

Jørgen Dresfeldt 4050 0990

Bjarne Baarup 9852 0983

Villy Pedersen 9892 6940

P.b.v.

Bjarne Baarup

sidste ”salgsdag”, d. 12.4.06 - det er dagen før skærtorsdag, og det skader jo ikke at være i god tid, vel?

Vi glæder os til at se Jer!

Lige en lille tankevækker på falderebet: Et aktivt medlem spurgte for nylig, hvor

mange medlemmer der er i lokalforeningen. Hertil var svaret: 143. Det aktive (og tænksomme) medlem spurgte så, hvor i alverden de 120 er henne, når der er medlemsarrangementer!

P.b.v.

Merete Møller; formand

Storstrøm Nord

Lokalformand:
Merete Møller
Ærtebjergvej 28, Lund4660 Store-Heddinge
Tlf./fax: 5650 8042
E-mail: eterem@compaqnet.dk

Rådgivning på Næstved Centralsygehus

Klog af skade og mæt af aflysninger på grund af vejret har vi ikke noget at skrive om fra årets første måneder; men til gengæld har vi en nyhed, som vi håber, vil være til gavn for mange:

Rådgivning på afdeling 5, Næstved Centralsygehus! Stomisygeplejerskerne Annette Madum og Lone Lind spurgte for nylig, om vi var interesserede i at komme og tale med stomipatienter på afdeling 5 – om vi var! Efter et møde i ambulatoriet fæbrikerede vi på opfordring en plakat til afdelingens opslagstavle og en lille folder, som omtaler lokalforeningen og dermed supplerer COPAs i forvejen righoldige brochuremateriale.

Da alle de indledende øvelser var overstået, kunne vi meddele afdeling 5, at vi var klar til at begynde torsdag d. 2. marts. Stomiopererede og pårørende kan herefter møde os hver anden torsdag i ulige uger fra kl. 15.30 til 17.00.

Der er lavet en vagtplan, som omfatter Storstrøm Nord og Lolland-Falster,

således at der er 5 rådgivere i alt, som skiftes til at komme. Vi glæder os alle til arbejdet og siger mange tak til Annette Madum og Lone Lind for initiativet, som vi venter os meget af.

Kommende arrangement

Udflugt til en ikke så fjern fortid

Lørdag d. 20. maj har vi tænkt os at besøge Andelslandsbyen Nyvang ved Holbæk. Da både Lolland-Falster og Vestsjælland har vist interesse for foretagendet, vil vi i god tid slå på tromme for deltagelse. Vi regner med at benytte Pers Busser fra Nysted og for ikke at skulle betale afbestillingsgebyr, hvis nu ..... beder vi Jer om at give tilsagn om deltagelse i GOD tid, d.v.s. sidste dag for tilmelding er: Onsdag d. 12. april til de respektive lokalformænd. Vi satser på at kunne skrabe 30 deltagere sammen og har sat deltagerprisen til kr. 125.- pr. person.

Telefonnumre og mail-adresser er nemme at finde under lokalstoffet, så sæt nu et kryds i kalenderen og husk

Ribe amt

Lokalformand:
Anders Lund
Holmevej 6
6700 Esbjerg
Tlf.: 7545 1322

Invitation til alle stomiopererede

Temadag med fokus på kost

den 2. maj 2006 fra kl. 12.30 - 17.00 på adressen:

Hotel Britannia

Torvegade 24, 6700 Esbjerg

Fra kl. 15.00 - 16.00 er der foredrag om

kost af klinisk diætist Christel Christensen Holle.

Coloplast Danmark arrangerer denne temadag i samarbejde med Stomiforeningen COPA og Colitis-Crohn Foreningen.

Du vil møde COPA og Colitis-Crohn Foreningen, der giver information og deler deres erfaringer med dig. Hele dagen får du mulighed for:

- personlig kostvejledning af Klinisk diætist Christel Christensen Holle
- personlig vejledning om de nyeste stomi hjælpemidler.

Besøget er gratis og er for alle stomiopererede.

Tilmeld dig hos COPA Lokalformand Anders Lund på telefon 7545 1322.

Vi glæder os til at møde dig til en kop kaffe/kage på temadagen!

Kommende arrangement

Generalforsamling 5. april

Stomiforeningen COPA i

Ribe amt afholder generalforsamling

onsdag den 5.april

kl. 18.00 – 22.00

De Frivilliges Hus, Vindrosen, Teglværksgade 1, 6700 Esbjerg.

Mød talstærkt frem – foreningen har brug for dig! Denne aftens indhold vil sandsynligvis også indeholde et ekstra indslag – Glæd jer. Tak til Coloplast for tilsagn om betaling af kaffe med brød.

P.b.v. Anders

Siden sidst

Læring for livet

Torsdag den 9. februar var COPA medlemmerne i Ribe amt indkaldt til møde i De Frivilliges Hus, Vindrosen, Teglværksgade 1, 6700 Esbjerg. Fra Ribe amt var Gitta og Susanne inviteret til at fortælle om amtets kursus tilbud til personer der har været udsat for en kronisk/fysisk sygdom m.v.

Gitta orientere om kursets indhold forløb: Præsentation af kurset og hinanden. Små handleplaner. Sygedagpenge, førtidspension, flexjob osv. Hvem er jeg i forhold til min sygdom. Hvordan lærer jeg at leve med smerter. Kommunikation og koncentration. Depression. Hvor er vi nået til og hvad vil du med dit liv. En diætist vejleder i kost og gode spisevaner - og meget mere.

Projektet er støttet af Social- og sundhedsministeriet og regnes med at kunne bruges i fremtidens sundhedscentre.

Hanne Andresen sygeplejerske fra Coloplast var inviteret for at gøre aftenen fulkommen hun fortalte om sit virke som vejleder for stomiopererede i Ribe amt;

fremviste Coloplast posen- heder med klæbere og dobbelt udluftningsfiltre m.v.

Spørgelysten var stor, og ikke mindst var kontakten til Hanne efter indlægget intensiv i forhold til at blive noteret for at prøve nyhederne.

P.b.v. Anders

STOMI/BROK

Specialfremstillede støttebandager og undertøj

Eto

- Optimal pasform
- Korrekt placering af stomibul
- Holder et brok effektivt på plads
- Giver god støtte
- Komfortabel i brug
- Ingen generende sømme
- Hurtig levering
- Fremstilles i Danmark

Eto

GARMENTS

– soft as silk, strong as steel

Rekvirer brochure på:
Tlf.: 64 46 13 30
Fax: 64 46 18 30
E-mail: info@stomibandager.dk

Eto GARMENTS ApS · Bredgade 16 · 5592 Ejby · Tlf. 64 46 13 30 · Fax 64 46 18 30
E-mail: sales@eto-garments.com · www.eto-garments.com · www.stomibandager.dk

Roskilde amt

Lokalformand:
 Jette Frederiksen
 Kirkegårdsvej 7
 Gundsømagle
 4000 Roskilde.
 Tlf.: 4673 0587
 www.Roskilde.Copa.dk

Ringkøbing amt

Lokalformand:
 Niels Smed Christensen
 Tværvej 4
 790 Thyholm
 Tlf.: 9787 5290

Kommende arrangement

Virksomhedsbesøg

Den 14. marts besøger vi Dansac og Hollister Danmark i Fredensborg.

Da en del medlemmer har fejlførtolket bussens afgangstider fra det foregående COPA-blad gentages bus-tiderne her i en ny opsætning: KL. 08.30 afgang Køge station. (turistbusholdeplads)

KL. 08.50 afgang Greve station. (ved svømmehal)

KL. 09.15 afgang Roskilde station (Ny Østergade)

KL. 10.00 ankomst Fredensborg.

KL. 15.00 afgang Fredensborg.

KL. 16.30 ca. hjemkomst.

Tilmelding:

Bestyrelsesmedlem

Vagn Olsen

på tlf. 4649 7864.

Kommende arrangement

Sommertur Egeskov Slot Sydfyn den 25. maj

I anledning af foreningens 25 års jubilæum er sommerturen lagt uden for Sjælland nemlig til det kønne Sydfyn. Her besøger vi Egeskov Slot, der er godt 450 år gammelt og byder på en række seværdigheder. Her bliver der mulighed for at se slottet, (evt. med guide) at vandre i den smukke park med de store labyrinter samt besøge de ca. otte forskellige museer, heraf bl.a. det store museum med fly, veteranbiler og motorcykler.

Frokosten indtages i Cafe Jomfru Rigborg.

Tidsplanen for besøget ser således ud:

KL. 12.00 Buffet i Jomfru Rigborg.

KL. 13.00 besøg slot, museer og park på egen hånd.

Ønskes guide til slottet må tiden til de øvrige aktiviteter anses for meget be-

grænset.

KL. 15.15 Kaffe/kage i Jomfru Rigborg.

KL. 16.00 afgang Egeskov Slot.

KL. 19.00 ca. hjemme.

Tilmelding til formanden på tlf. 4673 0587

senest 15. maj

dog senest 1. maj for rundtur på slottet med guide.

Vedrørende aktiviteter COPA Ringkøbing amt

Kontakt venligst lokalformanden.

Sønderjyllands amt

Lokalformand:
 Jytte Holdt
 Østerskovvej 2,
 Simmersted, 6500 Vojens
 Tlf.: 7450 6333.

Siden sidst

Julefrokost på Kværs Kro d. 20. november 2005

Der var 58 festklædte medlemmer mødt op til en hyggelig eftermiddag. Vi startede kl. 12.00 med at synge en julesang, som Christa havde lavet. Derefter fik vi julefrokost (ta'selv' bord) - der var så rigelig af alt at alle blev mætte. Der var tre skåle med ris alamande og selvfølgelig var der en mandel i hver skål. Firmaet ConvaTec med konsulent Annemarie Hamilton Jee var tilstede og viste nyheder. Mange medlemmer benyttede sig af at få en personlig snak med Annemarie om deres problemer.

Efter spising var der tid til at lufte sig og vi fik gjort klar til kaffe og banko. Til kaffen blev der serveret småkager og juleslik og vi sang en julesang mere.

Anne Lise havde helt styr på gaverne og fortalte om vore regler angående banko. Alle måtte søge tre plader ud - vi tog selvfølgelig lige dem vi mente der var gevinst på!! (nogen med mere held end andre).

Mange medlemmer havde en gave med, som var fint pakket ind. Tusind tak for støtte og bidrag til en god dag. Butikker og firmaer i vores amt havde også sponsoreret gaver som var pakket ind.

Som hovedgevinst ved fuld plade, var gevinsten en George Jensen uro - en gran kogle.

Anne Lise trak som sædvanlig det store læs med uddeling af gaverne til de heldige vindere. Så det var en træt Anne Lise der krøb under dynen den aften. Som opråber havde vi Christa - Kaj fik en stille aften derhjemme - Christa var noget hæst. Günther fik tjansen igen i år med at lægge brikkerne på den store plade, men fjum-

Roskilde: Stomiambulatoriets træffetider

Roskilde Amts Sygehus
Kirurgisk amb.
Stomiambulatoriet
4000 Roskilde.

Telefonnr.: 4732 3160,
tirs. og fre. kl. 08.30-09.00.

Konsultation efter aftale:
Tirs.: kl. 09.00-12.00 og
fre.: kl. 09.00-15.30.

*Mange hilsner
Bente Carlsen,
stomisygeplejerske*

P.b.v.
Jette

FRA COPAs GÆSTEBOG, Kværs Kro 20/11-05

Være Bestyrelse i Sønderjylland og for COPA -
 Samt sådanne der er på udsendelse. Det er godt!
 Hvis I kan lide vores det vil være meget godt og jule frokost
 er også lidt. Vi er også glad for jule frokost i Sønderjylland
 som også er meget gode og vi deltog meget gerne
 i den nye COPA bestyrelse!
 Birte og Johannes fra Sønderborg

Den 20 des.

Tak alle sammen vi har det godt
 Festen er som den plejer "Super" vi kommer
 næste år igen. Lene og Vibeke Petersen Tønder.
 som altid er maden god, hyggelige folk
 og mange gaver alt er super. Mange
 tak til Birgitte og Hanne Hansen

Tak for en hyggelig eftermiddag
 Birgitte Rasmussen - Birgitte Rasmussen

Tak for en hyggelig eftermiddag

Tak for en hyggelig eftermiddag

Tak for en hyggelig eftermiddag

Hvilken nat, mad, musik, chokolade og Jens Peders

Effekt lynning - god ro, et godt fængsel
 kunne være godt med en her i den vinter.
 Vi har vi alle nok af det. Som det er.

Tak for en dejlig jule frokost.

Tak for en meget fin jule frokost.

Ursula - Svend Tage Ellevang

Tak for mad og drikke

Tak for en hyggelig jule frokost
 Birgitte Rasmussen

rede kravlende rundt under
 bordet noget af tiden - han
 påstod brikkerne var glatte.
 Vi ønskede hinanden en god
 jul og alle tog hjem med
 smil på læberne. Der var
 selvfølgelig nogen medlem-
 mer vi ikke kunne se hvem
 var for bare gaver da de gik
 (der er da ingen der er mis-
 undelig - nej da hvor kan I
 tro det! Der var rigelig plads

i undertegnede varebil på
 hjemturen).
 Bestyrelsen vil gerne takke
 medlemmerne for rimelig
 ro og orden denne dag. Vi
 vil også takke ConvaTec for
 bidrag til kaffen og konsulent
 Annemarie for at bruge en
 søndag sammen med os.
 Forretninger og firmaer skal
 også have en tak for deres
 gavmildhed og glade smil når

vi kommer og henter gaverne
 ved dem.

Bestyrelsen påtager sig gerne
 at lave julefrokost igen. Dato
 bliver søndag d. 26. novem-
 ber 2006. Sæt allerede nu
 kryds i kalenderen! Det er en
 fornøjelse når vi får positi-
 ve tilbagemeldinger fra jer
 medlemmer, tak.

P.b.v. Jytte Holdt

Kommende arrangement

Generalforsamling

Husk onsdag d. 22. marts
 Røde Kro.

Tilmelding nødvendig
 angående middag.

Vi mødes kl. 18.00 til
 middag.

Generalforsamlingen
 starter kl. 19.00.

Der er sendt skrivelse ud til
 alle medlemmer og støttem-
 edlemmer.

P.b.v. Jytte Holdt

Kommende arrangement

Møde i Tønder

**onsdag den 5. april
 kl. 19.00**

Sted: Omsorgscenter Ribe-
 landevej 39, Tønder.

Nu er tiden, hvor vi igen
 mødes til en hyggelig aften.
 Carina Pedersen fra Dansk,
 kommer og fortæller om nyt
 fra Dansk.

Efter kaffen er der under-
 holdning med kabaretgrup-
 pen.

Håber rigtig mange får tid
 og lyst til at deltage.

Tilmelding senest

søndag den 2 april:

Anne Lise, tlf. 7452 0091
 eller mobil 2961 2776.

P.b.v.

Anne Lise Hansen

Kommende arrangementer

Info- cafe på Aabenraa sygehus

Der vil være en rådgiver fra stomiforeningen tilstede.
 Mandage fra kl. 10.00 til kl. 12.00 - følgende datoer:

1. maj

7. august

6. november.

Alle er velkommen.

Welland HydroFrame®

- Welland HydroFrame® er en ekstra kantsikring omkring stomiprodukters hudplader.
- Welland HydroFrame® indeholder ikke acrylat og er derfor et mere hudvenligt og risikofrit alternativ til plaster og tape

stotec www.stotec.dk
Tel. 7584 1166

Vejle amt

Lokalformand:
Else Rasmussen
Bjolderupvej 18, 6000 Kolding
Tlf.: 7552 4512

Viborg amt

Lokalformand:
Vagn Færch
Norgaardsvej 112 B
7800 Skive
Tlf.: 97 52 16 86

Kommende arrangement

Få en fængslende oplevelse

Fredag den 07. april klokken 17.00.

Hovedindgangen til Horsens Statsfængsel, Fussingvej 8, Horsens
Kom med en tur inden for murene på Statsfængslet i Horsens. I fængslet findes Europas største fængselsmuseum, der er samlet af en ansat ved fængselsvæsenet, og vi har været så heldige at få lov at komme indenfor.

Efter rundvisningen følges vi ad til Horsens Rådhus, hvor der vil blive serveret kaffe/the og en rundvisning på rådhuset ved formanden for social

og sundhed. Karsten Bjerregaard.

Da der er begrænset deltagerantal gælder princippet: først til mølle.

Tilmelding *snarest og senest 24.03* kan ske til formanden Else Rasmussen på tlf.7552 1686 eller på adressen: Bjolderupvej 18 6000 Kolding.

Ved tilmelding, bedes I gøre opmærksom på, om I kører selv og om I eventuelt, mod betaling, kan have nogen med i bilen.

P.b.v.

Hanne Westergaard

Invitation til alle stomiopererede

Temadag med fokus på kost

den 23. maj 2006 kl. 12.30 - 17.00 på adressen:

Best Western Golf Hotel Viborg
Randersvej 2, 8800 Viborg.

Kl. 15.00 - 16.00 er der foredrag om

kost af klinisk diætist Christel Christensen Holle.

Coloplast Danmark arrangerer denne temadag i samarbejde med Stomiforeningen COPA og Colitis-Crohn Foreningen.

Du vil møde COPA og Colitis-Crohn Foreningen, der giver information og deler deres erfaringer med dig. Hele dagen får du mulighed for:

- personlig kostvejledning af Klinisk diætist Christel Christensen Holle
- personlig vejledning om de nyeste stomi hjælpemidler.

Besøget er gratis og er for alle stomiopererede. Tilmeld dig hos COPA lokalformand Vagn Færch på telefon 9752 1686.

Vi glæder os til at møde dig til en kop kaffe/kage på temadagen!

Vestsjællands amt

Lokalformand:
Torben Hansen
Prinsessevænget 18, st.th.,
4100 Ringsted.
Tlf.: 5761 5623.
E-mail: torbenmichaelhansen@msn.com

Vedrørende aktiviteter COPA Vestsjællands amt
Kontakt venligst lokalformanden.

**HAR DU
BETALT DIT COPA
KONTINGENT 2006?**

Hurra, godt nyt til Morsingbo og Thybo stomister fra sygehus nord.

Referat fra patientformøde på sygehus nord Thisted.

Sidste år var jeg til et tilsvarende møde sammen med andre f.eks. hjerte - gigt-ældresagsforeninger for Thy og Mors. Undertegnede var der jo fra stomiforeningen COPA Viborg amt. Dengang gjorde jeg opmærksom på, hvor lidt oplysning vore medlemmer havde fået før og efter operation angående stomi. Det var jeg skuffet over, da jeg er bekendt med at sygehus nord har en udmærket stomisygeplejerske. Så det glædede mig ved mø-

det i år at blive gjort opmærksom på at de havde taget min klage til efterretning, og allerede i år, lovede sygehus leder Kurt Nielsen, ville der være et stomiambulatorium i forbindelse med organkirurgisk afd. Der er meget seriøst arbejde i gang hermed. På mødet blev vi for øvrigt gjort opmærksom på, at sygehus nord havde udarbejdet mange oplysninger på "nettet" angående bedre information. Ved alle sygdomsbehandling og evt. operation, så man inden evt. indlæggelse hjemme kan forberede spørgsmål til læge eller afd. sygeplejerske.

Adresse:
www.sygehusnord.dk
vælg menu patientinformation.

Birgit

Århus amt

Lokalformand:

Lis Lene Carstensen,
Hobrovej 92, 8900 Randers
Tlf.: 8642 6979

Rådgivning på Århus Amtssygehus indgang 1 A, 2. Sal

Lokalet til venstre for trappen/elevatoren
(mellem afdeling 260 og 280)

Mulighed for en samtale med en ligestillet.

- 23. marts kl. 16.00 – 17.30
- 6. april kl. 16.00 – 17.30
- 20. april kl. 16.00 – 17.30
- 4. maj kl. 16.00 – 17.30

Stomiposer til Ukraine

OBS: Ved alle arrangementer i Århus amt er der mulighed for at medbringe "overskudsposer" og aflevere dem til bestyrelsen. Vi vil samle dem sammen og sørge for, at de kommer til Ukraine, hvor der er hårdt brug for dem.

Invitation til alle stomiopererede

Temadag med fokus på kost

den 10. maj 2006 kl. 12.30 - 17.00 på adressen:

Folkeoplysningshus
Foredragssal nr. 1.05 indgang A
Vester Alle 8
8000 Århus C.

Kl. 15.00 - 16.00 er der foredrag om kost af klinisk diætist Christel Christensen Holle.

Coloplast Danmark arrangerer denne temadag i samarbejde med Stomiforeningen COPA og Colitis-Crohn Foreningen.

Du vil møde COPA og Colitis-Crohn Foreningen, der giver information og deler deres erfaringer med dig. Hele dagen får du mulighed for:

- personlig kostvejledning af Klinisk diætist Christel Christensen Holle
- personlig vejledning om de nyeste stomi hjælpemidler.

Besøget er gratis og er for alle stomiopererede. Tilmeld dig hos COPA lokalformand Lis Lene Carstensen på telefon 8642 6979 eller Elsemarie Kraul på telefon 8699 2042.

Vi glæder os til at møde dig til en kop kaffe/kage på temadagen!

Aktivitetskalender for COPA Århus amt

- 15. marts Silkeborg-klub
- 23. marts Rådgivning på Århus Amtssygehus
- 25. marts Generalforsamling
- 30. marts Randers Bowling
- 04. april Medlemsmøde Silkeborg
- 06. april Rådgivning på Århus Amtssygehus
- 19. april Silkeborg-klub
- 20. april Rådgivning på Århus Amtssygehus
- 04. maj Rådgivning på Århus Amtssygehus
- 18. juni Sommerudflugt.

Kommende arrangement

Århus

Generalforsamling

Lørdag d. 25. marts kl. 11.30 afholdes ordinær generalforsamling på Langenæs Handicap Center, Langenæs Alle 21 Århus

Program:

- 11.30 Generalforsamling Dagsorden.
  1. Valg af dirigent.
  2. Formanden aflægger beretning til godkendelse.
  3. Kassereren forelægger lokalforeningens reviderede regnskab for 2005 til godkendelse.
  4. Bestyrelsen fremlægger aktivitetsplan for 2006.
  5. Behandling af evt. indkomne forslag.
  6. Valg. 2 bestyrelsesmedlemmer. På valg er Elsemarie Kraul og Niels Brund, villige til genvalg.
- 7. Valg af suppleanter. Bent Iversen og Arne Axelsen, villige til genvalg.
- 8. Valg af bilagskontrollant og bilagskontrollantsuppleant.
- 9. Eventuelt. Eventuelle forslag til behandling på generalforsamlingen skal være lokalformanden i hænde senest 8 dage før afholdelsen.
- 12.00 Frokost.
- 13.00 Forhandler Kirstine Hardam: Oplæg om stomi-produkter.
- 13.30 kommer Susanne Møberg, HJERTEKUNST og holder et spændende foredrag over emnet: Slip glæden løs med coaching. Medbring papir og blyant.
- 15.30 Kirstine Hardam er vært ved en kop kaffe med lidt sødt.

(COPA-Århus amt
fortsætter næste side)

bybonnesen.com

fashion & comfort

Ny on-line butik, der henvender sig til kvinder, som pga. stomi, operationsar, kroniske smerter eller oppustethed, stiller særlige krav til, at tøjet er behageligt at have på.

Alvoren bag mine tanker om at starte mit eget tøjmærke kom, da jeg fik konstateret en mave-tarm sygdom under graviditet. Læs mere på hjemmesiden:

Klik ind på www.bybonnesen.com

Bukser • Nederdele • Toppe • Blondebælter • Trusser

Af hensyn til serveringen bedes I tilmelde jer senest 22. marts:
Lis Lene Carstensen
tlf. 8642 6979
eller
Bent Iversen
tlf.: 8693 1674.

Kommende arrangement

Århus Svømmeaften

d. 26. april

Julen svandt med gran og lys bekvem.

Døren til foråret står på klem,

vintergæk, erantis pibler frem,

- men badetøjet gik ikke i glem.

Vi kryber ud af vores vinterhi,

får atter glæde af forårs-solens energi.

Vi støver badetøjet a' og møder frem til SVØMMEDA':

Onsdag d. 26. april kl. 18.00 mødes vi ved billetlugen i svømmehallen "Spanien", Århus C, hvor vi atter vil opleve velværet stige, ved at nyde de kolde og varme bade, boblebade plus en ægte sveder i både sauna og dampbad m. æterisk olie og salt. Det står os naturligtvis frit for hvor meget af dette vi vil benytte.

Efter badet følges vi i sam-

let trop til et spisested hvor COPA er vært ved lidt mad og en genstand / vand.

COPA betaler også din indgangsbillet til svømmebadet. Jamen så kån det da ikke blive mere fristende vel !!! Benyt dig af denne ene-stående chance.

På svømmeaftenerne som foregår 2 gange årligt, vil COPA altid være repræsenteret ved både mandlige og kvindelige stomiopererede rådgivere.

Også denne gang håber vi at se nye ansigter, du skal være hjertelig velkommen, - eneste betingelse er medlemskab af COPA.

Sidste gang havde vi fornøjelsen, at byde ikke mindre end 4 nye svømme-re velkommen. (PS: Det er ikke en betingelse du kan svømme).

Da der er begrænsede pladser, vil tilmeldingen foregå efter "først til mølle" principet. Vi glæder os til at hilse på dig og nyde en svømmeaften med dig.

Tilmelding
senest d. 24. april:
Mariann Olesen
tlf.: 8696 3449 og 2019 3449
eller
Bent Iversen
tlf.: 8693 1674.

*Med venlig hilsen
Mariann Olesen*

Kommende arrangement

Silkeborg Kom til hyggeligt samvær 15. marts og 19. april

Silkeborg-klubben giver mulighed for en snak med andre stomister i lokale 3 Medborgerhuset Søvej 3, Silkeborg. COPA er vært ved en kop kaffe og kage.

Vi mødes kl. 19 en aften om måneden på den tredje onsdag i måneden:

onsdag d. 15. marts og

onsdag d. 19. april.

Vi håber at se rigtig mange til behageligt samvær. Ring og hør nærmere, vi glæder os til at møde jer. Kirstine Nonbo (tlf. 8685 3085) er kontaktperson.

Kommende arrangement

Randers Kom til bowling

Torsdag d. 30. marts kl. 17.45 inviterer COPA traditionen tro til spis og bowl på Ribevej 4.

Vi plejer at være omkring 25 deltagere, men vi har plads til mange flere. Det er en sjov og hyggelig måde at mødes med ligestillede på og man behøver ikke at have prøvet at bowle før for at få en morsom aften.

Når vi fået motion for krop og smilebånd og god appetit sætter vi os til bords og nyder hyggeligt samvær og en gang god mad.

Prisen for både spisning og bowling er kun 40 kr.

Vi skal jo bestille mad og baner, så vi må bede om forhåndstilmelding
senest 27. marts

enten til
Anna Marie Malling Olesen
på tlf. 8643 4337
eller
Lis Lene Carstensen
på tlf. 8642 6979.

Kommende arrangement

Silkeborg Kom til et spæn- dende medlems- møde

Tirsdag den 4. april
kl. 19.00 - 22.00

i Sal A - Rosengårdscentret, Tulipanvej 2, Silkeborg
En læge fra Silkeborg Centralsygehus vil fortælle om stomi relevante emner.

Stomisygeplejerske Pia Arensdorff - også fra Silkeborg Centralsygehus - vil fortælle om den daglige hud- og stomipleje. Pia vil også fortælle, hvordan hun i hverdagen kan hjælpe den stomiopererede med eventuelle problemer vedrørende stomien.

Fra Dansac Danmark kommer Jonna Espensen Løwe med de sidste produkt nyheder og de nye tiltag. Produkterne bliver præsenteret på en stand, hvor du har rig mulighed for at se disse og få svar på aktuelle spørgsmål.

Dansac er også vært ved brød og kaffe

Tilmelding inden 31. marts:
Lis Lene Carstensen
8642 6989
eller
Kirstine Nonbo
tlf. 8685 3085.

Kommende arrangement

Sæt kryds ved 18. juni

Årets sommerudflugt bliver søndag 18. juni. Husk at afsætte dagen til udflugten i din kalender.

Send foto til COPA-bladet

Sender du fotografier med posten
- bliver de returneret.

Sender du på bladet@copa.dk skal det være som selvstændige filer og billedopløsningen skal være 300 pixels.

BLIV COPA STØTTEMEDLEM

Ja jeg vil gerne være COPA støttemedlem for kun 125, kr pr. år. Send venligst et girokort.

NAVN.....

.....

ADRESSE.....

POSTNR.....

BY.....

Sæt eet kryds

Jeg vil gerne modtage Copa bladet

Jeg vil ikke modtage Copa bladet

Sendes i lukket kuvert til COPA, Sct. Hansgade 26B, 4100 Ringsted

Inge-Lise Sørensen ApS

Som bruger af kropsbårne hjælpemidler kan der ofte opstå spørgsmål, som kræver indsigt og forståelse fra omverdenen. Hos Inge-Lise Sørensen ApS har vi gjort det til vores opgave, at servicere og koncentrere vores kræfter om at løse denne opgave, hvor du som kunde sættes i højsædet og hver opgave løses ud fra dit behov.

VI TILBYDER:

- Kompetent rådgivning af specialuddannede sygeplejersker.
- Individuel tilpasning i eget hjem.
- Vi bygger på mere end 50 års branche-kendskab.
- Levering fra dag til dag.
- Gratis forsendelse af prøver.

KOM, SE OG PRØV UDVALGET I:

- Stomiprodukter
- Inkontinensprodukter
- Sårplejeprodukter
- Brystproteser
- Speciale: brokbandager
- Hjælpemidler
- Fodtøj
- Såler/Indlæg
- Undertøj/Lingeri
- Sports/Specialbandager
- Badetøj
- Kompressionsstrømper

ELLER GÅ IND PÅ VORES HJEMMESIDE OG SE MULIGHEDERNE PÅ NET-BUTIKKEN: WWW.ILS.DK

Gå ikke over åen efter vand!

...når du har brug for krops-bårne hjælpemidler, som f.eks. stomiprodukter.

Husk! iflg. loven er der frit leverandørvalg. Du kan derfor benytte os som din leverandør.

Husk! Vi vil gøre alt for at yde den bedste betjening og du er altid velkommen til at kontakte os.

Yderligere information alle hverdage fra kl. 8.00 ring 49 21 00 44.

**SPECIALISTER I
SYGEPLEJEARTIKLER**

**Badevej 2
3000 Helsingør
Tlf. 4921 0044
Fax 4921 0257
www.ils.dk
E-mail:
info@ils.dk**

Tlf.ekspd.:
man-ons 8.00-16.00
tors 8.00-18.00
fre 8.00-15.00
(Tidsbestilling anbefales v/måltagning)

**BEMÆRK!
HT SERVICEBUS
NÆSTEN TIL
DØREN
OG P-PLADS LIGE
VED DØREN.**

Gaver og arv

Gaver 01/10 - 31/12 2005

Emma Jensen.....	500,00 kr
Jonna Jacobsen.....	75,00 kr
Kate Andersen.....	40,00 kr
Sonja Holtsø.....	60,00 kr
Kurt Pedersen.....	125,00 kr

Gaver 01/01 - 31/01 2006

Emma Jensen.....	200,00 kr
Lillian Bødtker.....	75,00 kr
Sonja Holtsø.....	75,00 kr
Ingrid Dalskov.....	75,00 kr
B. Bruun-Pedersen.....	100,00 kr
V. Spedtsberg.....	125,00 kr
Lisbeth Thomsen.....	200,00 kr
Jane Frisk.....	75,00 kr
Charles Bensimon.....	25,00 kr
Aage Emil Severinsen.....	25,00 kr
Svend V. Nielsen.....	125,00 kr
Lene Bo Hansen.....	75,00 kr
Arne Hansen.....	75,00 kr
Magnus Damborg.....	25,00 kr
Tove Hansen.....	25,00 kr
Leif Petersen.....	50,00 kr
Vagn Flex-Nielsen.....	25,00 kr
Betty Hansen.....	25,00 kr
Bodil Ingerslev.....	25,00 kr
Jan Andersen.....	500,00 kr
Marianne Rasmussen.....	75,00 kr
Henning Sørensen.....	75,00 kr
Lillian Jensen.....	50,00 kr
Gunnar Dideriksen.....	125,00 kr
Birthe Brandt Petersen.....	125,00 kr
Pia Groth.....	75,00 kr
Anna Larsen.....	75,00 kr
Solveig Sølvér.....	100,00 kr
G. Jacobsen.....	100,00 kr
Anna Marg. Hansen.....	75,00 kr
Emmy Pedersen.....	50,00 kr
Erik L. Hansen.....	175,00 kr
L. Pedersen.....	100,00 kr
Margit Groth.....	275,00 kr
Jeannette Pedersen.....	175,00 kr
Niels Peter Nielsen.....	100,00 kr
Benny Aage Møller.....	50,00 kr
Kaj R. V. Hansen.....	100,00 kr
Karl Lildholdt.....	75,00 kr
Henning Elgaard.....	75,00 kr
Astrid Hansen.....	75,00 kr
Erik Thommesen.....	125,00 kr
Jan Jørgensen.....	100,00 kr
Viola Jensen.....	75,00 kr
Marie Olesen.....	200,00 kr

Poul Grene.....	100,00 kr
Kamma Bøgballe.....	75,00 kr
Kirudan.....	500,00 kr
Ingrid Kjær.....	75,00 kr
Kaj Isak Petersen.....	75,00 kr
Sonja Abrahamsen.....	100,00 kr
Svend Aage Elley.....	25,00 kr
Edly Iversen.....	75,00 kr
Helge Rothe Nielsen.....	75,00 kr
Leif Petersen.....	125,00 kr
Irma Rasmussen.....	50,00 kr
Ebba Hincheli.....	75,00 kr
Gerda og Børge Fanth.....	250,00 kr
Kay Dideriksen.....	200,00 kr
Else Mullan.....	75,00 kr
Maren Christiansen.....	50,00 kr
Ib Windfeld.....	100,00 kr
Vagn Hansen.....	125,00 kr
Grethe og Jørgen Petersen.....	50,00 kr
Hans N. Thomasen.....	75,00 kr
Mai-Britt Larsen.....	275,00 kr
Inge-Lise Sørensen ApS.....	375,00 kr
Ulla Thorsen.....	75,00 kr
Jens Jakobsen.....	125,00 kr
Bent Lebek Jakobsen.....	200,00 kr
Marie Jørgensen.....	125,00 kr
Preben Christensen.....	75,00 kr
Annelise Jørgensen.....	100,00 kr
Valdemar Bramm.....	75,00 kr
Anna-Marie Christensen.....	100,00 kr
Jørgen Jørgensen.....	75,00 kr
Gunnar Thomsen.....	50,00 kr
Line og Arne Solsø.....	50,00 kr
Dorthea Larsen.....	175,00 kr
Jens Peter Nielsen.....	50,00 kr
Grethe Christensen.....	50,00 kr
Jytte Irene Mortensen.....	50,00 kr
Olaf Petersen.....	75,00 kr
Flemming Hansen.....	125,00 kr
Lena Nystrup.....	25,00 kr
Gitte Petersen.....	25,00 kr
Olav Paaske.....	500,00 kr
S. Christiansen.....	50,00 kr
Jørn Christiansen.....	125,00 kr
Anna Lise Kjær.....	250,00 kr
Kristian Holst.....	75,00 kr
Ingrid Borg.....	50,00 kr
Kurt Pedersen.....	125,00 kr
Egon Jørgensen.....	25,00 kr
Hans Juul Nellerod.....	50,00 kr
Hanne M. Lilleballe.....	75,00 kr

COPA takker på det hjerteligste.

I sidste Copa-blad bragte vi indlæg fra FINNILCO (Finland) og NORILCO (Norge). Via det norske stomimedlemsblad, NORILCO, bringer vi hermed det svenske bidrag (ILCO) til den årlige nordiske udveksling mellem stomiforeningerne - skrevet på engelsk.

“What ILCO has been up to in the year of 2005”

The Swedish Ostomy Association, ILCO, has approximately 5500 members, in all ages. 20 county associations exist all over Sweden, there are also smaller associations in some of these counties. That's because members easily can connect to other operated near themselves.

During the year of 2005, ILCO has arranged different kind of meetings and participated in others.

Each board member has a sponsorship for one or more counties, and has through this sponsorship participated in their annual meetings. This sponsorship helps the board to be closer to the county associations, and there for closer to the members.

Political questions that engage ostomates in Sweden is matters that ILCO has participated in. Dental care is one of these questions, and in January 2005 it came an report about that. This report tells of a parliamentary bill regarding that dental care should subsidize.

ILCO has during this past year been part of the so called 20-group (has to do with numbers of associations involved), that are trying to change the proposal about grants for increased costs, that sometimes is for people with functional disability. The National Board of Health and Welfare are the government authority behind this group.

The 20-group are also engaged in the question about government grant, that are about to be cut down for almost all associations. Not just associations like ILCO.

This group have been having meetings frequently during the year.

ILCO is a part of the umbrella organization, Handikappförbundens samarbetsorgan, the Swedish Disability Federation. During the year there have been a cooperation with this organization.

In Sweden we have a committee that runs the question about the cost of medicine for all people. This committee are reviewing medical use, and through this reviewing they are finding out if all medicine that are subsidize today also should be so in the future. The reviewing will take approximately 5-6 years before it's done. ILCO participate in this meetings with other associations.

ILCO cooperates with the Swedish Cancer found, and has participated in meetings with them.

Mostly ILCO has been involved in meetings about colon rectal cancer. ILCO has made a questionnaire for members with colon rectal cancer. The cause of this poll was to locate how the Cafe was in hospitals and how operations have made there life afterwards. I'm sad to say that I don't know how many questionnaire that was sent out, but 25 answers came in writing, personal phone calls were 6, and 2 meetings look place, that also were personal.

ILCO arranges one rehabilitation week, for mostly newly

operated persons, on two different locations. These rehabilitation weeks takes place in Norrköping and in Skellefteå, and they always takes place in a school. These weeks does always take place in mid of May. The week has similar structure, with lectures and information in the subject “Living with your Ostomy”. Fellowship is very important, there for are activities during evenings schedule.

In June the very popular child and youth camp look place outside of Linköping. This camp is for children between 10 and 18 years. The camp is for one week and parents are “forbidden” there. They are only allowed when they are leaving there child at the camp and picking them up. For the rest of the week the camp leaders are in charge. This year the kids got to see the animals in Kolmårdens zoo, having a barbecue, bathing and playing. These was just same of the activities.

In September a member of the board participated in a seminar about everyone's equal right, everyone's equal value. The purpose of this seminar was to discuss reason of value in the perspective from associations of functional disability. In 2010 Sweden is supposed to be available for everyone. This was a subject that was discussed in this seminar. Although same felt sceptical that the Swedish community is going to be available for everyone.

For members between 18 and 35 we have a special group called UngILCO. UngILCO has an own board and budget, and arrange weekend meetings, usually one meeting in the spring and one in the fall. These meetings have beside relations with other ostomates also lectures. The lectures are mostly about what food to eat, operation methods, exercise, yoga or massage.

ILCO is as you know a part of the Nordic Ostomy Association. This association is an important compliment in each country. Why you might ask? But the answer is easy, we are learning from one another. Our cooperation is also a unique chance to make our voices heard all over the Nordic countries, and in the European association.

Writing for ILCO, Jennie Nyman

LOKALFORENINGER / GRUPPER*(Landsforeningen: tlf. 57 67 35 25)***København / Frederiksberg**Peter Sørensen *)
Århus Plads 6, 2.th.
2100 København Ø
Tlf.: 35 38 91 48**Storstrøm Nord**Merete Møller *)
Ærtebjergvej 28
Lund
4660 Store-Heddinge
Tlf. og fax: 56 50 80 42**Vestsjællands amt**Torben Hansen *)
Prinsessevænget 18, st.th.
4100 Ringsted
Tlf.: 57 61 56 23**Københavns amt**Marianne Hemmingsen
Spurveskjul 1
2830 Virum
Tlf. 45 83 52 58**Ribe amt**Anders Lund
Holmevej 6
6700 Esbjerg
Tlf.: 75 45 13 22**Århus amt**Lis Lene Carstensen
Hobrovej 92
8900 Randers
Tlf.: 86 42 69 79**Bornholms amt**Christian Stentoft
Thorkildsvej 78
3700 Rønne
Tlf.: 56 95 21 33**Ringkøbing amt**Niels Smed Christensen
Tværvvej 4
7790 Thyholm
Tlf.: 97 87 52 90**Forældregruppen**Rolf Nielsen
Bøgeskov Høvej 9 B
8260 Viby J
Tlf.: 87 37 67 07 / Fax: 86 28 78 31**Frederiksborg amt**Gisela Schjøtt *)
Birkemosevej 30
3550 Slangerup
Tlf.: 47 33 44 34**Roskilde amt**Jette Frederiksen
Kirkegårdsvej 7, Gundsømagle
4000 Roskilde
Tlf.: 46 73 05 87**Ungdomsgruppen**Kontakt
COPAs sekretariat.**Fyns amt**Poul Erik Andersen
Mullerupvænget 12
5230 Odense M
Tlf.: 66 15 85 12**Sønderjyllands amt**Jytte Holdt **)
Østerskovvej 2
Simmersted
6500 Vojens
Tlf.: 74 50 63 33**Crohngruppen***Øst:* Merete Møller
Ærtebjergvej 28, Lund
4660 Store-Heddinge
Tlf.: 56 50 80 42*Vest:* Frank BerthelsenDanasvej 9
8450 Hammel
Tlf.: 86 96 65 11**Lolland-Falster**Marianne Andersen
Mejerivej 4
4892 Kettinge
Tlf.: 54 87 31 00**Vejle amt**Else Rasmussen
Bjolderupvej 18
6000 Kolding
Tlf.: 75 52 45 12**Familier Adenomatøs Polypose gruppen**Sven Kjærsgaard Jensen
Møllehaven 2 A
6430 Nordborg
Tlf.: 74 45 42 04**Nordjyllands amt**Flemming Jacobsen
Tyttebærvej 7
9530 Støvring
Tlf.: 98 37 16 30**Viborg amt**Vagn Færch
Norgaardsvej 112 B
7800 Skive
Tlf.: 97 52 16 86**Urostomigruppen**Ruth Træholt
Nygade 15, 4.th.
9400 Nørresundby
Tlf.: 98 17 10 32Lotte Andersen
Brovænget 10
2830 Virum
Tlf.: 45 85 64 56